Вівторок, 4 листопада 2003 року. № 208 (3208)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Залізничникам України

Щиро вітаю вас з професійним святом — Днем залізничника

Сьогодні українські залізниці — потужна транспортна система, здатна забезпечити зростаючі потреби господарського комплексу країни і населення у перевезеннях. Галузь динамічно розвивається. Сталеві магістралі стрімко змінюються, оновлюється і модернізується рухомий склад, прокладаються швидкісні лінії, виростають сучасні вокзали. Піднімаючись у своїй роботі до європейських норм і стандартів, ви сприяєте входженню наших залізниць до системи міжнародних транспортних коридорів, поглибленню інтеграційних зв'язків з країнами близького і далекого зарубіжжя, створюєте Україні імідж сучасної високотехнологічної держави.

Залізничники подають приклад умілого господарювання, ефективності, чіткості в роботі і порядку, справляють вплив на прискорення економічного зростання країни, а значить, і на поліпшення життя людей. Україна пишається вами.

Поза сумнівом, що властиві вам професіоналізм, відповідальне ставлення до обов'язків, усвідомлення значення вашої праці для долі держави будуть і далі важливим чинником збільшення внеску галузі у розбудову нової України, зміцнення нашої державності.

Бажаю вам міцного здоров'я, щастя і добра, нових трудових звершень задля благополуччя нашого народу.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

ІСТОРІЯ КРАЮ

Колаж Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У світі є місцевості, які дали людству цілий ланцюг цивілізацій, що змінювали одна одну протягом тисячоліть. Причини таких феноменів, з одного боку, в певних природних умовах, а з другого — пов'язані з культурною спадщиною, що одержувала кожна наступна хвиля заселення від попередньої великої цивілізації, хоч та і прийшла в занепад.

Найбільш відома доля Шумеру, Вавилона, Ассирії. Але історія місцевості, яку назвали згодом Україною, не менш захоплююча, не менш важлива, з точки зору на внесок у людську цивілізацію, а за стародавністю — навіть перевершує їх.

Намагаючись простежити основні моменти розвитку цивілізацій на території нашої країни, «Голос України» започатковує нову рубрику «Історія Краю».

У своїх публікаціях ми намагатимемося простежити долю людей, які тисячоліттями жили на нашій благодатній землі, і спробуємо створити портрети найяскравіших цивілізацій, створених ними.

(Закінчення на 8—9-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Геннадій Васильєв — кандидат у Генпрокурори

Президент України Леонід Кучма вніс на розгляд парламенту подання про призначення Першого заступника Голови Верховної Ради Геннадія Васильєва Генеральним прокурором. Про це на погоджувальній нараді керівників фракцій і комітетів повідомив глава парламенту Володимир Литвин і доручив голові Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Володимиру Мойсику визначити процедуру розгляду цього питання, графік зустрічей кандидата з депутатами та до четверга «підготувати всі необхідні документи» для розгляду кадрового питання.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВИСТАВКИ

Маємо води найменше, але...

Сьогодні у Міжнародному виставковому центрі в Києві (Броварський проспект, 50) відкривається перший Міжнародний водний форум «АКВА Україна-2003». Його завдання — сприяти розвитку водозабезпечення України, підвищенню культури водокористування, впровадженню передових технологій ресурсозбереження й очищення води. А, як відомо, наша держава є однією з найменш забезпечених у Європі за запасами водних ресурсів на душу населення. А використовуємо і забруднюємо ці запаси ми в декілька разів інтенсивніше за інші держави.

(Закінчення на 4-й стор.).

У НОМЕР

Гряде дефіцит житнього хліба

Країна найближчим часом відчує значний дефіцит вищезгаданого продукту — вважають у Всеукраїнській асоціації пекарів, що об'єднує близько 150 великих хлібопекарських підприємств країни. Прогнозують зникнення його з полиць крамниць уже навесні наступного року. Пов'язано це з незначними запасами в державі жита, яких «вистачить тільки на два—три місяці».

Імпортувати зерна культури — задоволення дороге, бо і в Німеччині, і в Росії встановилися високі експортні ціни — близько 150 євро за тонну. Зростає вартість жита і на внутрішньому ринку. Минулого тижня тонну пропонували в середньому за 740 гривень — на 50 грн. дорожче, ніж на початку місяця.

(Продовження теми на 11-й стор.).

Сонце вдень і вночі

У древньому Острозі сонце освітлюватиме місто вдень і вночі. Вже наступного року тут використовуватимуть «сонячні ліхтарі», які удень акумулюють енергію сонця, а з настанням ночі — випромінюють нагромаджене світло. Проект такої енергозбережної системи виграв грант на Всеукраїнському конкурсі програм розвитку місцевого самоврядування. Для його впровадження Острозька міська рада одержить 127 тисяч гривень, **передає наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

Баланс місяця — Жовтневий синдром — 3—4

Дикі корови Севера — 10—11

Кибальчича стратили не за ракету... — 12

Світовий банк чекає на рішення Верховної Ради

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На рішення ради директорів Світового банку (СБ) про надання Україні Програмної системної позики (ПСП-2) істотно вплине ухвалення Верховною Радою низки законопроектів. Вони, зокрема, передбачають обмеження кількості податкових пільг, реструктуризацію заборгованості в енергетичному секторі, податкову реформу, а також ухвалення збалансованого Державного бюджету на 2004 рік. Це підкреслив під час зустрічі з Головою ВР України віце-президент Світового банку по Європі та Середній Азії Шігео Катцу, який перебуває в Україні з офіційним візитом.

Його мета — обговорити з українською владою перспективи співробітництва нашої держави зі Світовим банком у рамках прийнятої 24 жовтня нової стратегії допомоги Україні на 2004—2007 роки. За оптимістичним сценарієм реалізації програми Україна може отримати до 3 млрд. доларів США. Як повідомив прес-секретар Голови Верховної Ради Ігор Сторожук, пан Катцу наголосив на важливості співпраці і, зокрема, консультацій Світового банку з українськими парламентаріями. Було б добре, якби згадані законопроекти парламент ухвалив до наступного засідання ради директорів СБ, яке відбудеться 9 грудня цього року. Володимир Литвин, у свою чергу, наголосив, що низку цих документів буде винесено на розгляд Верховної Ради найближчим часом.

Голова ВР висловив сумнів, що питання скорочення податкових пільг пройде в сесійній залі легко. Він нагадав, що в умовах, коли українські політики вже активно втягнулися в передвиборний процес, питання про скасування будь-яких пільг будуть дискутуватися. А результат залежатиме від аргументованої позиції Кабінету Міністрів і ефективної роботи уряду та парламенту.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Геннадій Васильєв — кандидат у Генпрокурори

(Початок на 1-й стор.).

Рішення стосовно призначення Геннадія Васильєва на посаду Генерального прокурора «буде позитивне», бо він «є професіоналом», — зазначив після погоджувальної наради Володимир Литвин.

Водночас Голова Верховної Ради переконаний, що сам процес обговорення цього питання в сесійній залі буде «бурхливий», бо деякі депутати вимагають до голосування по кандидатурі нового Генерального прокурора заслухати звіт колишнього — Святослава Піскуна. Зокрема, соціалісти, думку яких оприлюднила Валентина Семенюк, заявили, що треба негайно заслухати його звіт у справі Гонгадзе і «міліцейських перевертнів», бо «парламент має знати, як проходить розслідування у резонансних справах».

Глава парламенту припустив, що від сьогодні «буде протистояння» через події в Донецьку 31 жовтня і «питання, пов'язані із законопроектом про вибори народних депутатів». Голова Верховної Ради повідомив, що сьогодні фракція «Наша Україна» вимагатиме створення тимчасової слідчої комісії у Верховній Раді України з приводу цих подій. А Володимир Стретович емоційно погрожував: якщо парламент не заслухає прокурора, начальника київської міліції, Міністра освіти та науки стосовно останніх донецьких подій, то парламент працювати не буде.

На запитання про можливе обрання нового керівництва Верховної Ради Володимир Литвин відповів: «У наш бурхливий час усе можливо». Проте події навколо кадрових пристрастей, запевнив він, відбуватимуться «нормально, демократично, прозоро, незважаючи на всю підкилимову вовтузню».

Проте щодо програми роботи народних обранців на цей тиждень, то вона, за словами Володимира Литвина, «надзвичайно напружена». Парламент планує розглянути майже 170 законопроектів, два з яких визначено Президентом як невідкладні, а 17 уряд пропонує розглянути першочергово. Депутатам пропонують додатково внести до порядку денного ще 28 законопроектів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

За словами Голови Верховної Ради, у вівторок для розгляду і прийняття рішення винесено 70 питань, серед них проект постанови про проведення парламентських слухань «Про державну політику в галузі повернення та компенсації втрачених заощаджень громадян», у другому читанні розглядатимуться зміни до законів «Про фіксований сільськогосподарський податок», про захист прав споживачів, «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів». Цього ж дня народні обранці ухвалюватимуть рішення з майже 40 обговорених питань.

У середу, 5 листопада, парламентарії розглянуть два альтернативні законопроекти про ломбарди, а також зміни до Земельного кодексу та до закону «Про друковані ЗМІ». Після парламентських слухань «Духовна криза суспільства і шляхи її подолання», які розпочнуться о 15 годині, депутати працюватимуть у комітетах і фракціях.

Зміни до деяких законів України з питань оподаткування у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Державний бюджет» народні обранці розглянуть у четвер. Цього дня депутати прийматимуть рішення з обговорених питань: зміни до закону «Про свободу совісті та релігійні організації», проект постанови про рекомендації парламентських слухань «Українсько-російські відносини: сучасний стан та перспективи».

А в останній день пленарного тижня парламентарії розглянуть законопроекти про теплопостачання та про транспортно-експедиторську діяльність.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

У НОМЕР

Щоб зміцнити не дамбу, а дружбу

Учора до Сімферополя прибула офіційна делегація кубанців на чолі з губернатором Краснодарського краю О. Ткачовим і Головою Законодавчих зборів В. Бекетовим. Підписано протокол про наміри між ВР АРК і Законодавчими зборами Краснодарського краю.

Домовлено до кінця року підписати угоду про співробітництво ВР АРК і Законодавчих зборів Краснодарського краю, створити спільну робочу групу кримських і кубанських депутатів, у рамках угоди розробити і підписати план роботи спільної робочої групи депутатів.

Приїхали кубанці на запрошення кримчан у відповідь на візит дружби кримської делегації, який з ініціативи керівництва автономії таки відбувся в Краснодарі минулого тижня. Хоча й після зволікання з рішенням губернатора Краснодарського краю Олександра Ткачова зустрітися з головою уряду автономії Сергієм Куніциним. А він наполягав на відповіді, чому не виконується стосовна угода, укладена між сторонами у 1999 році, 16-м пунктом якої записано, що всі роботи, які мають проводити в цьому регіоні, повинні бути узгоджені передусім на рівні Краснодарського краю і Кримської автономії.

Зустріч у Краснодарі зняла чимало непорозумінь, які виникли між обома сторонами у зв'язку з неоголошеним будівництвом одіозної дамби до українського острова Коса Тузла. Логічним завершенням візиту кримчан стало підписання меморандуму про дружбу і співробітництво обох регіонів. Ним, зокрема, передбачено розширення співробітництва в запобіганні і ліквідації надзвичайних ситуацій на території кожної зі сторін та створення двосторонньої узгоджувальної екологічної комісії, що вже працює.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Пласт як приклад інтеграції

На 15-ту конференцію українських пластунських організацій прибули до Києва делегати з України та восьми країн світу.

Останнім часом активно обговорюється питання про входження Пласту як організації-представника України до світового скаутського руху та до складу молодіжної комісії при ООН. Національний скаутинг нині об'єднує понад десять тисяч членів у 21 області країни та в Кримській автономії. Організація з майже столітньою історією є яскравим прикладом євро- та світової інтеграції: вона виступає посередником між молоддю України і країн Західної Європи, Америки та Австралії.

Вперше конференція відбулася 55 років тому в канадському місті Ніагара-Фолс. Зазвичай на КУПО обговорюють стан розвитку Пласту, визначають перспективні напрями та шляхи розв'язання проблем. Як стверджує голова світового керівного органу Ярослава Рубель, Пласт хоч і має в усіх місцях «прописки» автономію, назагал — творить ідейну єдність організації, що служить Богу й Україні, виходячи з принципів міжконфесійності і позапартійності.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Перший візит

Сьогодні в Україну має прибути президент Сербії і Чорногорії Светозар Марович. Програмою його перебування заплановані зустрічі й переговори з вищим керівництвом нашої держави. Буде обговорено шляхи пожвавлення двосторонніх відносин, до підписання заплановано низку документів. Цей візит стане першими відвідинами нашої держави главою Сербії і Чорногорії (колишня Союзна Республіка Югославія).

Кошти для самоврядування

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Нещодавно, як, утім, і кожної попередньої осені, Одеський міський голова Руслан Боделан мусив їхати до столиці, щоб відстоювати там більш-менш прийнятний для міста бюджет на наступний рік. Адже, за прогнозами, Одеса може недолічитися 120 мільйонів гривень.

Не викликає оптимізму і те, що загалом бюджет міста на 2004 рік повинен зрости приблизно на 20 мільйонів гривень. Адже за структурою видатків картина вимальовується така: 80 відсотків — зарплата бюджетників, 12 — оплата енергоносіїв і лише 8 відсотків залишається на різні господарські потреби. Як із таким мізером «латати» численні «дірки», розвиватися? Одеса до того ж є містом-донором: у неї вилучають більшу частину зібраних грошей для когось іншого та на загальнодержавні потреби. І що більше вона збере, то більше й вилучають. Такий ось, з дозволу сказати, «стимул».

— Так, на жаль, є, але так не повинно бути, — каже заступник голови Комітету ВР з питань бюджету Валерій Асадчев. — Проблеми місцевих бюджетів, а отже, й місцевого самоврядування загалом виникають насамперед через відсутність законодавчих стимулів для їх розвитку.

В. Асадчев разом з відповідальними працівниками апарату ВР та науковцями презентував в Одесі, у рамках спільного проекту офісу Координатора проектів ОБСЄ в Україні та органів державної влади України, нову редакцію Бюджетного кодексу, що саме і передбачає запровадження стимулюючої системи для місцевих бюджетів. І хоча тему засідання «круглого столу», до участі в якому запросили широке коло відповідальних працівників місцевих рад різного рівня, було сформульовано дещо по-іншому — «Законодавче забезпечення місцевого самоврядування», два дні розмова велася здебільшого навколо бюджетних проблем і тих переваг, що їх несе новий законопроект порівняно з нині чинним.

Загалом схвально зустрінуто статті нової редакції Бюджетного кодексу, що по-іншому, ніж нині, встановлюють взаємовідносини між Державним та місцевими бюджетами, значно спрощують трансфертні стосунки між ними та реалізують принцип незалежності бюджетів різних рівнів. Але ненормально те, казали учасники зустрічі, що держава, делегувавши органам місцевого самоврядування низку функцій, самоусунулася від фінансування заходів з їх реалізації, переклавши більшість витрат на місцеві бюджети, внаслідок чого, по суті, не лишається коштів на утримання, облаштування, розвиток територій.

Нова редакція БК врегульовує питання систематизації, унормовує єдину класифікацію доходів та видатків, передбачає внутрішній та зовнішній контроль за використанням бюджетних коштів, конкретизує відповідальність за правопорушення, які завдають бюджетам збитків, тощо.

Учасники засідання обговорили також законопроекти про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», вдосконалення оплати праці та пенсійного забезпечення посадових осіб місцевого самоврядування. Багато уваги приділили питанням добору, навчання кадрів.

Результатом дводенної роботи стало звернення учасників «круглого столу» до народних депутатів України, в якому вони зазначають, що розглянуті законопроекти є життєво необхідними для подальшого розвитку місцевого самоврядування, становлення нашої країни загалом, а тому зволікати з їх прийняттям аж ніяк не можна. Запропоновано до розгляду в парламенті й низку конкретних змін до чинних нині законів. На переконання Валерія Асадчева, «якісний законодавчий продукт народжується у професійній дискусії», яка й відбулася в Одесі.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Без води і хліба

Виступаючи на місцевому телебаченні, народний депутат України Ганна Антоньєва звинуватила міську владу Кіровограда у бездіяльності.

Підкріплює Ганна Антоньєва свій висновок такими аргументами. Хліб у місті сягнув ціни в 1 гривню 70 копійок за 600-грамовий буханець. Можливо, що найближчим часом за нього доведеться віддавати до 2,30 — 2,50 гривень, бо запасів зерна в області обмаль. Ганна Антоньєва вважає, що ситуацію на хлібному ринку можна було втримати під контролем, однак депутати міськради замість використати за призначенням виділені для цього 300 тисяч гривень спрямували їх на закупівлю газу для місцевої теплоелектроцентралі.

Водночас, на думку Ганни Антоньєвої, передача самої ТЕЦ в оренду харківській фірмі «Високі енергетичні технології» має ознаки злочину. За її словами, статутний фонд фірми становить усього шістдесят тисяч гривень, тож орендарям немає звідки взяти грошей на переобладнання підприємства, як це обумовлюється договором, не можуть вони придбати й паливо для опалювального сезону. А виділені міськрадою 300 тисяч гривень ситуації не виправлять. Як наслідок — місто не матиме ні газу, ні дешевого хліба.

Тим часом у середу ВАТ «Кіровоградобленерго» в черговий раз за борги знеструмило міський водоканал. Місто із майже трьохсоттисячним населенням залишається без води і, відповідно, без тепла...

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

50 законів для силових структур

У КОМІТЕТАХ ВР

Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності нещодавно провів виїзне засідання на тему «Впровадження новітнього законодавства та нових форм роботи у практику діяльності правоохоронних органів».

У засіданні взяли участь народні депутати, працівники апарату Верховної Ради України, керівники обласних УМВС України, апеляційного та господарського судів Харківської області, представники Міністерства внутрішніх справ України та правоохоронних органів Швеції, Росії, Латвії, Молдови.

Учасники дійшли висновку, що національне законодавство України з правоохоронної діяльності бурхливо розвивається. Лише протягом останніх років Верховною Радою прийнято понад п'ятдесят законів, що регулюють діяльність правоохоронних органів держави. Це нові Кримінальний, Кримінально-виконавчий, Цивільний, Земельний кодекси України, законодавство, спрямоване на боротьбу з транснаціональною злочинністю, протидію нелегальній міграції, контрабанді, легалізації коштів, отриманих незаконним шляхом, тощо. Однак мають місце певні вади у впровадженні новітнього законодавства та нових форм роботи у практичну діяльність правоохоронних органів. Так, наприклад, нові законодавчі акти, що регламентують аспекти правоохоронної діяльності, вивчаються, доводяться, роз'яснюються і працівникам правоохоронних органів, і пересічним громадянам невчасно; має місце відставання у процесах приведення у відповідність до норм нового законодавства відомчих нормативно-правових актів.

На засіданні відзначалося, що національне законодавство, заходи стосовно його впровадження в правоохоронну діяльність, розробка та реалізація нових форм роботи правоохоронних органів повинні відповідати заявленому Україною європейському вибору. В цьому контексті принципового значення набувають завдання вивчення та аналізу європейського права, гармонізації з ним національного законодавства, розуміння європейських стандартів правоохоронної діяльності та здійснення заходів щодо відповідності їм функціонування правоохоронних органів України.

Підбиваючи підсумки роботи виїзного засідання, Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності вирішив активізувати роботу з підготовки та прийняття пакета законодавчих актів, покликаних удосконалити правові та організаційні основи діяльності правоохоронних органів, зокрема таких, як «Про профілактику злочинності», «Про державну службу виконання покарань», «Про органи внутрішніх справ», «Про охоронну діяльність», «Про міліцію місцевого самоврядування», «Про недержавну детективну діяльність» та інших і заходи з міжнародного співробітництва.

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Жовтневий синдром

Давно помічено, хронічна хвороба шаленого адміністрування, котра властива керівникам нашої країни, надто загострюється восени. І саме в жовтні. Можливо тому, що вересень — перший осінній, а отже, перший післяканікулярний місяць — іде на розгойдування і солодкі спогади про літній відпочинок.

Не став винятком і жовтень 2003 року. За минулий місяць вітчизняним держапаратом було прийнято стільки адмінперлів, спрямованих на виснаження гаманця пересічного українця, що залишається лише дивуватися живучості наших співгромадян. Ні, жовтневий синдром таки є!

Розпочнемо, мабуть, з головного продукту харчування наших зубожілих співвітчизників. Із хліба насущного. Не знайшовши вчасно ринкових інструментів нейтралізації негативних наслідків обвального неврожаю зернових, — що, природно, спричинило цінові стрибки, дисбаланси і відверті спекуляції на продовольчому сегменті внутрішнього ринку, — Кабмін наприкінці жовтня офіційно оголосив про 20—30-відсоткове підвищення роздрібних цін на хлібобулочні вироби. Треба розуміти, з метою недопущення зупинення великих хлібозаводів через вимивання оборотних коштів, у зв'язку з ціновим дисбалансом на сировину (борошно) і готову продукцію, що привів пекарів до нульової і навіть негативної рентабельності.

Пізно, добродії!

По-перше, оголошені відсотки давно вже перейдено. Там, де місцева адміністрація, виконуючи вказівки вищої влади, у наказовому порядку забороняла змінювати цінники на хлібопродукти у бік підвищення, часом примудряючись порушувати проти впертих учасників ринку кримінальні справи, як це було в Дніпропетровську і не тільки, біркова цифра у магазинах і хлібних крамницях залишалася без змін. Зате домогосподарки з подивом виявляли, як зросли апетити своїх домочадців — буханці і батони поглиналися ними з неабиякою швидкістю. І тільки після зважування хліба на сімейному безміні розкривалася справжня причина таких метаморфоз: значне, на 200 — 300 грамів схуднення відпускної одиниці головного продукту. А в більшості регіонів реальна ціна буханця хліба давно вже зросла на 40, 60, а то й 120 відсотків у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

По-друге, ціни на продовольче зерно продовжують неухильно зростати. Отут би і задуматися, чому? Адже нехай і з запізненням, але шлюзи для імпортної пшениці наші держчиновники від економіки відкрили навстіж. Ні тобі акцизів, ні митних зборів, ні горезвісного ПДВ. І спочатку здавалося, що цей захід себе виправдав. На другий тиждень жовтня ціни на продовольче зерно стабілізувалися. Однак, як і пророкувала наша газета, не надовго. Уже з 12 жовтня крива цін знову поповзла угору. І зупинки поки що не видно.

Скринька відкривається до болю просто. Одержавши величезні преференції, українські зернотрейдери повели конкурентну боротьбу між собою за ласий шматок за межами рідної держави. Почали грати на підвищення в країнах-експортерах. У тому ж Казахстані, в Росії, перебиваючи одне в одного контракти з лотовим кроком кратним 10 доларам США. Захоплені небаченим ажіотажем і непередбачуваним наваром продавці були настільки необачні, що начисто оголили зернові запаси, приміром, Омської області в Росії, спричинивши тим самим перегляд нашим північним сусідом експортно-зернової політики на поточний маркетинговий рік. Зляканий загрозою штучного зернового голоду Казахстан, незважаючи на небачений у цих краях торішній врожай, обмежив експортні квоти на продовольчу пшеницю, що знову-таки підхльоснуло цінове зростання.

Отже, спізніле рішення Кабінету Віктора Януковича важко назвати ринковим. Нині 20—30 відсотками не обійтися. Тим паче директивними. Хлібний ринок уже просто вимагає зняти всілякі цінові обмеження. Інакше буде гірше.

Чи можна було призупинити зростання цін на пшеницю, не допустивши спекулятивних ігор вітчизняних зернотрейдерів на підвищення? Тим більше що постачання продовольчого зерна з близького зарубіжжя підкріплювалося відповідними міждержавними угодами? Цілком. Якби наші керівники ввели певний контроль за імпортними контрактами на настільки хворобливий для народу продукт. Контроль тим більш виправданий наданими оптовиками митними і податковими пільгами.

Але наші керманичі від економіки вчинили ой як «мудро»! Контроль у жовтні таки запровадили. Але, як у старому одеському анекдоті, не тим, і не туди. Не за імпортними контрактами, а за експортними. І не на пшеницю, а на нафтопродукти — у жовтні, на виконання постанови Кабінету Міністрів №1457 Мінпромполітики й євроінтеграції затвердило порядок обов'язкової реєстрації таких контрактів.

(Закінчення на 4-й стор.).

Помітингували і прийняли рішення: збирати підписи

Блок «Наша Україна» розпочав збір підписів за проведення виборів Президента всенародним голосуванням і висунув кандидатом на пост глави держави Віктора Ющенка. Відповідну резолюцію прийнято на мітингу в Донецьку, який пройшов замість зірваного з'їзду.

У документі йдеться про те, що «чинна українська влада є політичним банкрутом» і «не може здійснювати зовнішню та внутрішню політику держави». Резолюція також закликає громадян боротися за свої конституційні права.

Водночас координатор «Нашої України» Роман Безсмертний заявив, що з'їзд блоку обов'язково відбудеться, й саме в Донецьку, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

Розберусь і відповім

Прем'єр-міністр України Віктор Янукович обурений звинуваченнями на адресу його та його сім'ї у зв'язку з донецькими подіями.

«З обвинуваченнями розберуся й дам конкретну відповідь», — заявив В. Янукович.

Він зазначив, що в обвинуваченнях згадувався його син, «який начебто брав участь» у розклеюванні антиреклами блоку «Наша Україна».

«Всі, хто сьогодні займається політикою й хоче гострих відчуттів, але не розуміє, як до цього ставитиметься український народ, напевно, мають запастися памперсами, а не займатися політикою», — зазначив прем'єр.

За його словами, політики, що потрапляють у такі ситуації, мають вести себе пристойно, а представники «Нашої України», котрі їхали до Донецької області, «мали б спочатку виміряти там температуру, перш ніж щось робити».

Водночас прем'єр наголосив, що за його перебування на посаді голови облради йшлося лише про те, чи демократично ведеться діалог із представниками пікетів та мітингів, і ніхто нікому не сказився, **повідомило агентство «Інтерфакс-Україна».**

ФОТОФАКТ

Фото та інформація УНІАН.

У п'ятницю автобус з делегатами з'їзду, що не відбувся, політичного блоку «Наша Україна» в центрі Донецька зіштовхнувся з трамваєм. Цього дня зал палацу «Юність», де мав відбутися з'їзд, з 6-ї години ранку був захоплений двома тисячами невідомих. За неперевіреною інформацією донецьких журналістів, до міста було привезено майже 20 тисяч прихильників Слов'янської партії і Російського блоку.

ФОТОФАКТ

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

На Луганському ВАТ «Алчевський металургійний комбінат» створено сучасний прес-центр. Тут за допомогою комп'ютерів можна ознайомитися з історією і сьогоденням комбінату, довідатися про його економічні показники.

КОНТРАКТИ

Цемент на експорт

Контракт на спорудження в порту Южний спеціалізованого цементного терміналу підписали корпорація «Аладін» (Одеса) та компанії «Barra Partners» (США) і «Nyplex» (Велика Британія).

Перша його черга потужністю шість мільйонів тонн вантажу на рік стане до ладу вже в другій половині наступного року. Загальна вартість проекту, за яким потенціал терміналу буде доведено до 20—25 мільйонів тонн, перевищить 40 мільйонів доларів.

Цемент на експорт поставлятиме Криворізький цементний завод. Надалі приєднається ціла низка вітчизняних підприємств, нарощування потужностей яких стримує обмежений попит нашої будівельної індустрії. Тим часом про готовність купувати український цемент уже заявили США, Канада, деякі країни Близького Сходу.

Георгій ВОРОТНЮК.

Южне
Одеської області.

КРИМІНАЛ

Затримано засновника «Нашого банку»

Після перевірки фінансово-господарської діяльності ВАТ «Наш банк» прокуратура Запорізької області порушила відразу дві кримінальні справи. А саме: за фактом перевищення службових повноважень працівниками банку і за фактом недостатнього контролю з боку Управління НБУ за дотриманням «Нашим банком» встановлених обмежень на проведення фінансово-господарської діяльності.

Поки триває слідство, конкретні імена фігурантів не розголошуються. Як стало відомо, недавно правоохоронцями затримано одного із засновників ВАТ «Наш банк» Ігоря Сергієнка. Він обвинувачується у присвоєнні та розтраті майна в особливо великих розмірах.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

У НОМЕР

Маємо води найменше, але...

(Початок на 1-й стор.).

У форумі бере участь понад 130 організацій з багатьох країн світу. Під час науково-практичних конференцій, «круглих столів» буде обговорено доповіді центральних органів влади щодо державної політики з питань водних ресурсів, нормативно-правові аспекти водокористування, водопостачання та водовідведення.

Відбудеться обговорення зміни хіміко-біологічних якостей питної води і їх вплив на здоров'я населення, правової бази у сфері контролю за виробництвом фасованої (бутильованої) води, класифікації мінеральних вод. Ітиметься також про гармонізацію українського водного законодавства з європейським.

На форумі працюватиме виставка передових світових технологій і обладнання для водопідготовки, водопостачання та водовідведення. Пройдуть презентації кращих технічних засобів відомих вітчизняних і зарубіжних компаній.

Форум триватиме до 7 листопада.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

Сиди без тепла за сусіда

Майже півтори тисячі помешкань міста Чернігова від'єднано від газових мереж. Головна причина — несплата за спожите блакитне паливо. Тим часом страждають і добросовісні платники, котрі мешкають у багатоповерхівках. Загальний борг городян становить сім мільйонів гривень. ВАТ «Чернігівгаз» уже порушило судові справи проти 120 користувачів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

ТЕНДЕНЦІЇ

Боржників виводять із «тіні». По-доброму

Кількість збиткових підприємств на Вінниччині протягом останніх п'яти місяців зменшилася з 600 до 250. Стати на ноги боржникам допомогли... податківці.

З ініціативи голови ДПА в області Миколи Лавренка було проаналізовано економічну діяльність підприємств усіх форм власності, що мають заборгованість перед бюджетом. За його словами, виявлено схеми, що працюють проти економіки області. Скажімо, окремі інвестори зумисне доводили підприємство до банкрутства. Деякі, користуючись безконтрольністю, ховалися в «тінь». Податківці внесли низку пропозицій для співпраці з боржниками, мета яких — спільно шукати шляхи для оздоровлення економіки. Наприклад, якщо підприємство пропонувало конкретний бізнес-план на перспективу, то його рахунки в банку розблоковували і навіть частково списували борги.

Керівник податківців області, переконаний: саме такий підхід дасть змогу звести до мінімуму кількість підприємств-боржників і водночас збільшити надходження до держбюджету. Приміром, за дев'ять місяців нинішнього року сума надходжень зросла порівняно з минулорічним показником на 25 мільйонів гривень.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

САНКЦІЇ

Не їж, Ваню, «забугорну» птицю — грипувати будеш!

Вітчизняний держдепартамент ветмедицини ввів заборону на імпорт пташиного м'яса і будь-яких продуктів з нього з території адміністративної області Гонконг (Китай) у зв'язку з реєстрацією там небезпечного захворювання — високопатогенного грипу. Рішення було прийнято після одержання відповідного повідомлення від Міжнародного епізоотичного бюро.

Іван ЛАЗНЮК.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ВЕВДЮКА (Укрінформ).

У Севастополі водолази Королівських ВМС Великобританії, котрі прибули з дружнім візитом на есмінці «Йорк», провели спільні навчання з водолазами Військово-Морських сил України.

На знімку: британські фахівці демонструють українським морякам водолазне обладнання.

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Жовтневий синдром

(Початок на 3-й стор.).

І знову основний удар припав на гаманці надміру терплячого українського споживача. У середині минулого місяця ціни на горючку стабілізувалися. А на початку третьої декади навіть поповзли вниз. Але! Відразу зупинилися, повернувшись до колишніх значень. І сьогодні легко прогнозується цінове зростання і в опті, і в роздробі вже найближчої перспективи.

Річ у тім, що механізм реєстрації контрактів (а по суті, обмеження прав виробника на експорт своєї продукції) призвів до того, що заводські ємності для збереження топкового мазуту, — основного за обсягами експортного товару українських НПЗ і побічного продукту при одержанні бензину, солярки і гасу, — переповнилися: наші енергетики його не купують, дорого. Через що установки з перегонки сирої нафти переводяться на тихий хід і от-от будуть зупинені зовсім. Їх повторний запуск коштуватиме нафтопереробникам десятки мільйонів доларів. Хто оплатить непередбачені витрати? Здогадайтеся з трьох разів...

Більш просунуті аналітики вбачають у ситуації взагалі незаконні апетити рідного уряду. Аж до експропріації топкового мазуту, природно, на добровільних засадах. Інакше чим пояснити згоду Кабміну скасувати прісно-пам'ятну постанову, але... з 1 грудня!

Тонкість тут у тім, що в мороз експорт мазуту практично припиняється. Замерзають акваторії терміналів. Ускладнено перекачування з цистерн у танкери тощо. Ось чому НПЗ прагнуть увійти в зиму з порожніми ємностями під мазут. Якщо ж у січневі морози сховища переповнені, нашим керівникам легше його вилучити. Посилаючись на природні катаклізми. На користь вітчизняного ПЕК, який ніколи за мазут не розрахується.

І до якого претензій пред'явити не можна — в жовтні наша влада наклала мораторій на розгляд у господарських судах позовів стосовно повернення боргів через процедуру банкрутства до підприємств ПЕК. У тому числі і до компанії «Енергоатом». Від цього, щоправда, боргів менше не стало, платити їх рано чи пізно доведеться. За рахунок кого? Та нас з вами. У жовтні прийнято рішення про збільшення тарифу на кіловатгодину електроенергії на боргову складову. Питання, звідки в енергетиків, зокрема в атомників, узагалі взялися борги, якщо з ними поточні розрахунки споживачів перевищують 100 відсотків, — тема окремої розмови. І взагалі.

Коли в нас в Україні заходить мова про гроші, що називається, сушіть весла. Усі здравомислячі, в плані логіки, прості люди і спостерігачі — професіонали. Ну, справді. Щороку нам з радістю, що гідна викликати реакцію захопленого придиху, повідомляють про небувалі темпи зростання національного ВВП. От і в жовтні переможна статистика повідомила, що за попередній місяць валовий внутрішній продукт країни зріс аж на 15 відсотків! Постає природне запитання, де гроші? Чому от уже третій рік поспіль за таких темпів економічного зростання наш держбюджет тупцює на позначці 57—58 мільярдів гривень?

От і минулого місяця, під час першого читання проекту закону про бюджет на 2004 рік у Верховній Раді цей Рубікон фактично здолати не змогли. Відчайдушна спроба народного депутата України Петра Порошенка, голови бюджетного комітету, збільшити доходи у загальному фонді на 7,3 мільярда гривень провалилася. А тим часом додаткові кошти він пропонував спрямувати на збалансування зарплат бюджетникам, лікарям і вчителям, які, після підвищення мінімальних зарплат до 237 гривень, знову потрапили в принизливі лещата зрівнялівки.

У принципі, якщо відкинути ідеологічну і пропагандистську риторику, розвал — саме розвал, а не реконструкція, як, наприклад, у Китаї, — адміністративно-командної економіки пояснювався необхідністю підвищення питомої ваги заробітної плати в структурі собівартості і ціни товарів та послуг. Доведення її, як у розвинених країнах, до 32—35 відсотків. І що ж? От уже 12 років навіть у найбільш процвітаючих галузях, тій-таки металургії, зарплата не перевищує 6—7 відсотків! А до постійно зростаючого ВВП вона продовжує знижуватися. Одне слово, шок від миттєвого переходу до ринку триває. А от терапією і не пахне. Ціни зростають на всіх напрямах. Хоча, як стверджують ті ж статистики, інфляція нижче очікуваного.

Щоправда, як і прогнозувала наша газета ще влітку, гривня почала наприкінці жовтня дешевшати. І, як водиться, наш народ кинувся скуповувати наявний долар. Уперше за останні місяці кількість «зелені», що купується населенням, перевищила її продаж. Але ж наша газета радила ще в розпал червневої цінової кризи на крупи, цукор, борошно і соняшникову олію приберегти валюту. Всі адмінігри з вітчизняним виробником, — чи продукції сільського господарства, чи промислової, а в останній місяць ще і з підприємцями малого бізнесу, — замість чітко вивіреної ринкової політики неминуче призводять якщо й не до класичної інфляції, то до абсолютного і відносного падіння купівельної спроможності грошей, що в обігові.

Ігор НАУМЕНКО.

«Коли дитина помирає, то її викидають...»

Це — цитата з репортажу газети «Більд» за 31 жовтня про відвідання співаком і продюсером Дітером Боленом сиротинця у Харкові. Тут перебувають діти віком від двох тижнів до трьох років. Організувала поїздку міжнародна організація «Каритас». Розповідаючи про малюків, Болен, котрого зазвичай важко розчулити, не стримує сліз: «Вони лежать, ці маленькі черв'ячки, у маленьких холодних кімнатах без вікон, у ліжках без матраців і ковдр, у власній сечі з голови до п'ят, шкіра в грибках — о, Боже! І ніхто про них не піклується».

«Притулок не має грошей, — пише «Більд», — тому тут бракує персоналу. Жінка, яка допомагає доглядати сиріт, каже, що їх нікому взяти на руки й вони місяцями лежать у ліжках. «Коли котра дитина помирає, то її викидають», — пояснює «доглядальниця».

Дітер Болен каже, що порятунок малечі для нього важливіший, ніж мільйони його золотих дисків. «Найкраще було б забрати їх усіх, що неможливо. Тому шукатиму можливість, щоб бодай поліпшити їхнє життя». Поки він сам опікуватиметься двома дівчатками-сиротами: шестимісячною і трирічною. Вони мешкатимуть в одному з привілейованих пансіонатів Німеччини, а «хрещений» до повноліття оплачуватиме їхнє утримання, навчання та решту потреб.

Болен подбав і про інших сиріт. Телевізійний канал РТЛ, котрий проводить марафони для допомоги дітям найбідніших з бідних країн, 27 листопада впродовж доби збиратиме кошти для сиріт України, Іраку та Сьєрра-Леоне. Українську частину марафону вестиме Дітер Болен. Допомога буде адресною: у Харкові спорудять сиротинець, умови в якому буде наближено до домашніх. Бо той, де побував Дітер Болен, неможливо відремонтувати, пояснює канал РТЛ на своїй веб-сторінці. І повідомляє: «Офіційно в Україні налічується 90 тисяч безпритульних дітей. У Харкові —1500. Насправді їх набагато більше. Вони живуть у каналізаційних мережах, просять гроші на їжу в перехожих».

Марафон на користь сиріт РТЛ проводить разом з німецьким Постбанком. Девіз заходу — «Ми біжимо для дітей». У Німеччині культивується здоровий спосіб життя, тож заняття спортом стають дедалі популярніші. Постбанк, котрий платить по чотири євроценти за кожен кілометр, що його пробіжать учасники, сам цього разу внесе у фонд марафону чотири мільйони центів — за кількістю рахунків його клієнтів. Тож учасники марафону змагатимуться за те, щоб «набігати» якомога більше грошей.

РТЛ транслюватиме великий концерт, збір від якого буде спрямовано у фонд допомоги дітям. На прямому телефонному зв'язку протягом доби чергуватимуть знаменитості, які теж збиратимуть гроші. Вони також братимуть участь у телевізійній грі «Хто стане мільйонером», а виграші передадуть у фонд марафону. В перервах журналісти вестимуть репортажі з аукціонів, де розпродуватимуться особисті речі популярних людей — для сиріт. Організатори повідомили, що діяльність фонду прозора: про використання коштів, а також про долі дітей, котрим він допомагатиме, розповідатимуть програми каналу. Це буде 12-й марафон РТЛ цього року. На останньому, коли збирали пожертви для дітей-інвалідів, благодійники переказали для них 1 мільйон 200 тисяч євро...

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Від автора. ***Якщо навіть колеги з «Більду» переборщили щодо дітей із сирітських притулків, котрих «просто викидають, коли вони помирають», то телесюжетам про голодних і брудних, з поліетиленовими пакетами біля носа українських безпритульних дітей важко не повірити. Судячи з показаного, їхньою долею переймаються хіба ентузіасти з громадських організацій, які бідкаються, що важко нагодувати дітей, не маючи на те коштів. На запитання: «А що ваші багатії?», вони лише руками розводять...***

Нині німецькі засоби масової інформації зовсім не пишуть про вступ чи невступ України до ЄС і мало — про конфлікт на Тузлі. Газети цитують Дітера Болена, телебачення показує сюжети про безпритульних українських сиріт, а політики й представники громадських організацій дискутують, як зробити допомогу дітям «найбіднішої з бідних країн» ефективнішою. Такі от цінності в людей...

ФОТОФАКТ

Ледь не було зірвано парламентські вибори в Грузії. Величезні черги на виборчих дільницях, створення інших перепон для волевиявлення громадян — усе це призвело до напруги в суспільстві. У міста Руставі та Зугдіді було введено додаткові військові підрозділи. Вибори таки відбулися, але, схоже, драма не скінчилася. За оприлюдненими вчора вранці офіційними даними, лідирував провладний блок «За нову Грузію». Головний опозиційний блок «Саакашвілі — Національний рух» відставав на кілька відсотків. Його лідер, Михайло Саакашвілі, однак, заявив: насправді лідирує саме він, а влада активно фальсифікує результати. Перемогу опозиції підтвердило й опитування, здійснене на виході з виборчих дільниць (так званий «екзіт пол»). «Якщо фальсифікування триватиме, то люди цього не потерплять і вийдуть на вулиці, і тоді з політичної арени Грузії піде не лише уряд, а й Шеверднадзе», — застеріг Саакашвілі.

Трагедія: є наслідки і причини

У неділю на трасі Брно-Прага (Чехія) сталася автокатастрофа, в якій загинули три громадянки України. Ще четверо потрапили до лікарні. Як повідомив «ГУ» прес-секретар Посольства України в Чехії Андрій Моторний, жінки їхали до Чехії на роботу, маючи на працевлаштування офіційний дозвіл. Пан Моторний назвав імена загиблих. З певних міркувань ми їх не публікуємо.

За даними поліції, мікроавтобус їхав на великій швидкості. З невідомих причин він різко відхилився праворуч, виламав огородження і перевернувся. Поліція підозрює, що водій, також громадянин України, просто заснув. На сайті українців Чехії цитують очевидців трагедії. За їхніми словами мікроавтобус протримали на польсько-чеському кордоні більш як чотири години і не менше — на україно-польському. Такі надретельні перевірки, часто безпідставні, фізично і морально виснажують водіїв.

У неділю в аварію потрапив автобус з українськими туристами. Сталося це в Болгарії. Водій автобуса отримав легкі поранення. Серед туристів постраждалих немає.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Литовський «Вотергейт»?

3 листопада відбулося закрите засідання Сейму Литовської Республіки, присвячене загрозі національній безпеці.

Лідер опозиційної фракції консерваторів Андрюс Кубіліус заявив, що адміністрація президента Литви пребуває під впливом злочинців і міжнародної мафії, зокрема мова нібито йде про реекспорт озброєнь і про відмивання грошей. На думку А. Кубілюса, потрібно обмежити повноваження президента, а секретні матеріали про такі зв'язки — оприлюднити.

Сам президент Роландас Паксас назвав цю інформацію змовою і провокацією. Прем'єр-міністр Альгірдас Бразаускас також заявив, що в доповіді служби безпеки немає обвинувачень на адресу особисто президента.

«Це литовський «Вотергейт». Приклад Америки свідчить, що тільки максимальна гласність може допомогти відмитися від бруду, яким обросла верховна влада Литви. ... Ми повинні говорити не про змову проти президента, а в певному розумінні про змову проти Литви, у якій беруть участь і злочинці, і адміністрація президента», — заявив глава фракції, що колись контролювала Сейм.

Спікер Сейму Артурас Паулаускас ознайомив парламентські фракції з отриманими від Департаменту держбезпеки матеріалами про можливий зв'язок радника президента Литви з питань національної безпеки Ремігіюса Ачаса з міжнародними злочинними угрупованнями. Комерційний телеканал LNK серед таких злочинців назвав і російського «авторитета» Анзорі Аксентьєва-Кікалішвілі. Зокрема, нібито було перехоплено розмову, з якої випливало, що глава держави має виконати обіцянки, дані в обмін на допомогу у виборах.

Володимир СТРОЙ.
Вільнюс.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Київ*

Життя миротворців поза небезпекою

Трьох українських миротворців, що дістали поранення внаслідок нападу бойовиків в Іраку, було успішно прооперовано в американському госпіталі в Німеччині. Як повідомили в понеділок у прес-службі Міністерства оборони України, стан здоров'я майора Сергія Гусака, старшого сержанта Олександра Белея і сержанта Анатолія Левченка «стабільний» і нині їхньому життю нічого не загрожує.

■ *Москва*

Помер Гамзатов

На 81-му році життя помер видатний поет Расул Гамзатов. Він перебував на лікуванні в Центральній клінічній лікарні в Москві. Гамзатов народився 8 вересня 1923 року. Член Спілки письменників СРСР з 1943 року, з 1950-го — голова правління Спілки письменників Дагестану. Протягом багатьох років був членом редакційних колегій літературних часописів «Новый мир» і «Дружба народов», працював у Комітеті захисту миру, був депутатом Верховної Ради СРСР.

■ *Мадрид*

«Аврора» привезла інфекцію

Іспанія вчора закрила свій кордон з Гібралтаром. У такий спосіб вона намагається убезпечити себе від поширення небезпечного вірусу, що лютує на борту круїзного лайнера під символічною назвою «Аврора», який пришвартувався там. Кілька сотень британських туристів, що перебувають на ньому, потерпають від гострої кишкової інфекції.

■ *Багдад*

Новий теракт

Одного іракця вбито і п'ятнадцятьох поранено в результаті вибуху, що стався на північному сході Багдада. Серед поранених — один поліцейський і чотири співробітники служб Цивільної оборони. Невідомі вчинили замах на віце-губернатора провінції Дияла. «Вибух, судячи з усього, було зроблено за допомогою дистанційного керування і націлено на мою автомашину», — сказав він сам.

■ *Ташкент*

Переговори міністрів

Міністри закордонних справ України Костянтин Грищенко та Республіки Узбекистан Садик Сафаєв відзначають партнерський характер і високу динаміку україно-узбецьких відносин. Про це йшлося на їхній учорашній зустрічі. За результатами вчорашніх переговорів було підписано програму співробітництва між МЗС двох країн на 2004 рік.

ФОТОФАКТ

Для цих та інших палестинських дітей, які внаслідок операцій ізраїльської армії залишилися бездомними, тимчасовим притулком став стадіон міста Рафах. Усього останнім часом ізраїльські військові зруйнували щонайменше 15 цивільних будинків в секторі Газа. Ізраїльтяни твердять, що насправді удари було спрямовано по тунелях, якими з Єгипту до Палестини переправляли зброю.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

Відтепер День залізничника — 4 листопада

ВИТОКИ

З цього року свято працівників сталевих магістралей — День залізничника — відзначатимемо 4 листопада, тоді як раніше це робили в першу неділю серпня. То чим спричинена зміна дати вшанування трудівників однієї з найважливіших галузей України?

Георгій КІРПА
Фото Укрінформ.

Новий Південний вокзал Київського залізничного вузла.

Насамперед бажанням відновити історичну справедливість. Адже залізничний рух на теренах нашої країни розпочався значно раніше, ніж про це офіційно писали чи говорили донедавна. Регулярний рух на Галицькій залізниці, наприклад, відкрили у 1861-му, а в Росії тільки за два роки потому затвердили тридцятирічний комплексний план розвитку залізничного сполучення. А до цього росіяни мали лише три не залежні одна від одної колії західного і московського напрямків. У грудні 1865-го вирушив перший поїзд з Одеси до Балти; з 1869 року ведуть свій лік Південна й Донецька, з наступного — Південно-Західна, а з 1873 року — Придніпровська залізниці.

Свято залізничників у Росії впровадили 25 червня 1896 року — у соту річницю від дня народження Миколи I, за роки царювання якого збудовано перші в імперії залізниці загального користування. Це було єдине професійне свято, яке щороку відзначали як загальнодержавне. Більшовики скасували його, однак вони ж затвердили Всесоюзний день залізничника після того, як керманич країни сказав: «Жить стало легче, жить стало веселее!» А точніше — день виступу Сталіна перед учасниками I Всесоюзного з'їзду залізничників постановою ЦВК СРСР від 28 червня 1936 року оголошено Днем залізничника. Через чотири роки почали відзначати його в першу неділю серпня. Так проіснувало воно в нас до початку незалежності України.

Нова епоха змусила переглянути деякі суспільні цінності, відомі події, зокрема й минулі свята. Особливо ті, що пов'язані з іменами кривавих диктаторів та гнобителів. Тож і ми вирішили віднайти своє коріння і запровадити справді важливе професійне свято залізничників, але на іншій основі. Відправною точкою слугували дві дати: 14 грудня — створення в 1991 році «Укрзалізниці» — і 4 листопада — день прибуття у 1861 році першого поїзда з Відня до Львова.

■ ■ ■

Регулярний рух поїздів територією нашої країни розпочався 4 листопада 1861 року, коли з Відня до Львова прибув перший поїзд. Саме цей день і обрано для святкування Дня залізничника в незалежній Україні.

■

Останній факт заслуговує на те, щоб сказати про нього дещо більше. Тим паче, що саме він ліг в основу професійного свята. Ось як ідеться про це в наказі «Про підготовку до святкування Дня залізничника», підписаного Міністром транспорту України, генеральним директором «Укрзалізниці» Георгієм Кірпою: «Становлення залізничного транспорту в Україні пов'язано з відкриттям 4 листопада 1861 р. першої на території сучасної України залізничної колії Відень—Львів, коли о 14 годині 30 хвилин з Відня до Львова прибув новий паротяг «Ярослав», подолавши 100 кілометрів новозведеної залізничної колії. З цього дня розпочався регулярний рух поїздів на території України, що стало знаменною подією для подальшого розвитку залізничного транспорту України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.
У ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод» виготовляють пасажирські вагони європейського зразка.

Ця дата, згідно з Указом Президента України від 11 грудня 2002 р. №1140/2002, починаючи з 2003 р., відзначається як професійне свято працівників залізничного транспорту України — День залізничника. Таким чином держава висловлює шану і повагу всім працівникам сталевих магістралей, які чесно і сумлінно працею сповна віддають свої знання, енергію та досвід загальній справі будівництва і зміцнення української держави».

Залишається лише додати, що цьогорічні урочистості з нагоди свята залізничників, у яких візьмуть участь і зарубіжні колеги, пройдуть у столичному палаці «Україна».

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Столичний експрес» Київ—Дніпропетровськ зупиняється в дорозі лише тричі. Є в ньому і спеціальний вагон з усіма зручностями для інвалідів.

«Колеги, ви давно в Європі...»

У театрі опери і балету імені Соломії Крушельницької відбувся урочистий вечір, присвячений Дню залізничника. Для галичан це — подвійне свято, що збігається із днем народження найстарішої в Україні залізниці. Адже саме на львівський перон 142 роки тому прибув поїзд «Ярослав» із Відня. Відтоді розпочалася нова ера в розвитку краю й усієї України.

Настав час «повернути потяг» у зворотному напрямку. **Начальник Львівської залізниці Богдан Піх** запросив гостей насолодитися комфортом у подорожі маршрутом Львів—Краків. Уперше поїзд, що вирушить на захід, не затримуватиметься, як раніше, на кілька годин. Щоб перейти із східноєвропейської колії на західноєвропейську, потрібні будуть лічені хвилини — завдяки встановленому на прикордонній станції Мостиська-11 колієпривідному пристрою.

— Цей унікальний пристрій є своєрідним символом нашого швидкого руху європейськими маршрутами у всьому, за що береться залізниця, — наголосив Богдан Піх.

Богдан ПІХ

Швидкість цього руху ілюструють промовисті цифри і факти, а саме: відправлення вантажів порівняно з відповідним періодом минулого року зросло на 35 відсотків. Майже в чотири рази виросли перевезення нафтопродуктів через станцію Броди, на вітчизняні підприємства і на експорт. На 520 відсотків збільшилося відправлення цукру із регіону. Цьогорічний внесок у бюджети різних рівнів становить 322 мільйони 466 тисяч гривень. Львівська залізниця щедро ділиться своїми досягненнями із усім населенням. Дбаючи про соціальне благополуччя людей, залізничники виконують і ті роботи, що не входять до їхніх прямих обов'язків. До прикладу. Львівські школярі наввипередки кваплються записатися до Лапаївської сільської школи. Бо другої такої за рівнем комфортності і оснащення в Україні немає. Нині залізничники завершують будівництво ще двох шкіл у Західному регіоні.

— Ви знаєте, що у горах поїзди Львівської залізниці тягнуть і штовхають кілька локомотивів, — зазначив у своєму виступі перед громадою Богдан Піх. — Приблизно те саме відбувається і в економіці. Образно кажучи, наші «локомотиви» просувають уперед ту чи ту програму. Ми взяли на себе завершення будівництва занедбаного, залишеного напризволяще Сихівського шляхопроводу у Львові. Виконуємо це будівництво в рамках угоди між Міністерством транспорту та Львівською облдержадміністрацією й вкладаємо в нього значні власні кошти. Цей шляхопровід згодом започаткує маленьку революцію в транспортному сполученні міста. Нині ми вже значно випереджаємо європейських сусідів, — за їхніми відгуками. Я часто зустрічаюся із зарубіжними колегами. Вони не можуть надивуватися, коли бачать наші вокзали, швидкісний рух, унікальні інженерні споруди. Скажімо, під час зустрічі в Катовіце міністрів різних держав німецькі колеги порушували питання про те, як уберегти дороги від руйнування важким автотранспортом. Говорили, що доцільно перевозити автомашини залізницею. Поки сусіди ще обговорюють цю програму, ми вже впроваджуємо її. Такі перевезення здійснюють від Одеси до Балтійського моря. Двічі на тиждень поїзд «Ярослав» транспортує 38 важких машин від Києва до Катовіце. Міністр транспорту Німеччини сказав про наші здобутки так: «Я не знаю, хто з нас у Європі? Ми тільки обговорюємо проблему, а Україна вже робить!».

Львівська залізниця серед усіх інших просто зобов'язана задавати тон. Адже її називають «брамою в Європу»...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Виборча система крізь призму політреформи

Сьогоднішній ажіотаж навколо виборчого законодавства виник нетрадиційно рано. Протягом дванадцяти років незалежності закон про вибори неодноразово змінювався, але зазвичай це відбувалося незадовго до наступних парламентських виборів. Нинішня ситуація зумовлена лише перспективою переходу України до парламентсько-президентської моделі управління.

Варто зауважити, що в цьому ракурсі єдино прийнятною моделлю виборчої системи є класична мажоритарна система, за якої 450 народних депутатів обираються в 450 одномандатних округах. Саме таку систему запропоновано в законопроекті «Про вибори народних депутатів» (реєстраційний № 4285). Чому? Політреформа передбачає, що в парламенті на основі домовленостей формується стабільна більшість, яка висуває єдину кандидатуру — Прем'єр-міністра. Останній, відповідно до Конституції, формує уряд. Хочу підкреслити, що з самого початку пропорційна система виборів політреформою не передбачалася. Цю ідею було висунуто тими фракціями, які одержали свої мандати в багатомандатному окрузі. Принципово важливою була лише одна умова — парламент має бути в змозі взяти на себе відповідальність за виконавчу гілку влади.

Роль партій у житті демократичного суспільства не можна применшувати або заперечувати. Адже політична партія — це, насамперед, носій загальнонаціональної концепції розвитку, іншими словами — картини майбутнього для всієї країни. Справжні українські партії ще не народилися. З тих партій, що діють сьогодні, жодна не може претендувати на звання виразника інтересів нації. У цій ситуації говорити про пропорційну систему виборів треба вкрай обережно.

За парламентсько-президентської моделі управління запорукою існування парламентської більшості є можливість розпуску Верховної Ради Президентом. Без цієї загрози більшість не врятує жоден договір — підписи відзиватимуться, домовленості порушуватимуться, особисті амбіції братимуть гору над позицією фракції. До того ж неможливо законодавчо закріпити відповідальність депутата за вихід із фракції або з парламентської більшості. Таке закріплення було б неприйнятним — народний депутат представляє весь народ України і має право в будь-який момент переглянути свою позицію, в тому числі й узагалі припинити членство в партії. Отже, парламентська більшість може формуватися лише на основі особистих усних домовленостей і скріплюватися тільки словом честі.

Можливостей створення більшості є всього дві.

Перша. Якщо одна політична сила (партія, блок, рух) набрала на виборах 50 відсотків + один голос. У цьому разі їй немає потреби шукати союзників, хіба що для зміцнення позицій, наприклад, для набору 2/3 голосів — кваліфікованої більшості. Це варіант так званої «природної більшості», коли можливість висунути кандидатуру Прем'єр-міністра, Голови ВР одержує одна сила, а країна з високою ймовірністю одержує швидше професійний, ніж політичний уряд.

Друга. Якщо створено стабільну коаліцію на основі домовленостей різних політичних сил у парламенті. У цьому разі уряд називається коаліційним і формується на пропорційній основі з огляду на внутрішні домовленості.

■ ■ ■

Мажоритарна система здатна провести природне відсіювання — як серед безпосередньо політиків-персоналій, так і серед партій.

■

Якщо розглянути обидва варіанти в розрізі виборів за пропорційною (партійні списки) і за мажоритарною системою, то ми побачимо, що ймовірність створення більшості в будь-якому з них вища саме за мажоритарної системи.

Перший варіант. «Одна сила — природна більшість».

За пропорційної системи в сучасній Україні цей варіант неможливий. Як свідчать експертні дослідження, сьогодні у нас немає жодної політичної сили, здатної набрати більше половини голосів виборців.

Утім, можу припустити, що навіть за наявності в одній з них такої потенційної можливості, цього не допустили б політтехнологи конкурентів. Адже набагато легше розправитися одразу з усією партією, знизивши «чорним піаром» її рейтинг по всій країні на кілька позицій, ніж боротися з конкретними кандидатами на безлічі окремих округів.

За стовідсоткової мажоритарної системи варіант «природної більшості» цілком можливий. Якщо партії «кинуть усі сили на округи» і боротимуться за кожного свого кандидата, то в результаті переможе найсильніший — той, кому це справді «найбільше потрібно». Навіть якщо більшість переможців буде безпартійними самовисуванцями, можливий варіант формування групи, здатної ініціювати створення більшості на безпартійній основі. Згодом така система відсіє

дрібні партії й встановить в Україні стабільну систему з двома-трьома великими партіями і низкою середніх.

Другий варіант. «Коаліція».

За пропорційної системи така більшість не буде стабільною — партії не бояться перевиборів! Той, хто «придбав місце», може, звичайно, переживати, що його «кинуть» у другому турі. Але великим партіям — переможцям першого туру перевибори тільки вигідні, оскільки є висока ймовірність, що в другому турі вони наберуть ще більше голосів. Для них перший тур — тренування та додаткова реклама. Можна врахувати свої помилки, побачити слабкі місця конкурентів і вдарити по-справжньому.

За мажоритарної системи перевибори невигідні нікому. Зайва витрата коштів, повторна битва за кожний «спис», до того ж жодних гарантій повторного обрання, особливо в тих округах, де кандидати-конкуренти йшли практично «голос у голос». У разі пропуску втрачають усі: і партії, що висували своїх кандидатів, і самовисуванці, що вклали свої кошти. Вигідно це буде лише тим опозиційним силам, які будуть упевнені, що на повторних виборах вони наберуть більше голосів. Вони намагатимуться з самого початку дестабілізувати роботу парламенту. Але

■ ■ ■

Якщо партії «кинуть усі сили на округи» і боротимуться за кожного свого кандидата, то в результаті переможе найсильніший — той, кому це справді «найбільше потрібно».

■

тим більше причин у партій-переможниць і депутатів-самовисуванців знайдеться для формування стабільної більшості.

За великим рахунком, у пропорційної системи обрання парламенту є тільки один «плюс». Як озвучив цю ідею діяч Великої французької революції Оноре Мірабо: «Як на карті, що відбиває в зменшеному масштабі всі особливості країни, у парламенті мають бути представлені неоднакові погляди й інтереси різних верств населення відповідно до їх поширення та підтримки в народі».

Але систему партійних списків, жорстких або вільних, важко назвати демократичною. По-перше, вона позбавляє виборця можливості визначати персональний склад корпусу народних обранців. Навіть за системою відкритих списків пропорційна система не дає виборцю гарантій, що він буде знати «в обличчя» людину, якій своїм голосом вручив депутатський мандат. По-друге, вона позбавляє громадян права рівного доступу в представницький орган влади. Принциповою стає приналежність до тієї чи іншої політичної сили. Але стаття 24 Конституції України зазначає: «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи... Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками... політичних... переконань...». Пропорційна система веде до формування беззмінної партійної номенклатури, клановості, геронтократії, зрощування апарату партії з державним апаратом і з власністю, до замкнутості і поступової стагнації партструктур.

Мажоритарна система здатна провести природне відсіювання — як серед безпосередньо політиків-персоналій, так і серед партій. Не буде депутатів-мовчунів. Не буде можливості «купити місце в списку», а потім безкарно зрадити ту політичну силу, яка це місце надала. Кожний з 450 депутатів буде зобов'язаний звітувати і перед своїм округом, і перед політичною силою, що підтримувала його на виборах. Але найголовніше полягає в тому, що за такої системи партіям не доведеться більше розраховувати на яскраві гасла, харизму лідера чи популярну ідеологію. Проти них висунуть кандидатури безпартійні, але авторитетні особистості, які мають заслужену підтримку виборців. Вони йтимуть на вибори зі своєю власною програмою, а не з програмою партії. Чи зможе кандидат від партії перемогти в цьому разі? На це запитання сьогодні є однозначна відповідь: більшість депутатів-«мажоритарників» у сьогоднішньому парламенті — самовисуванці.

Введення пропорційної виборчої системи було б сьогодні великою помилкою. І навпаки — мажоритарні вибори здатні «оздоровити» партійну систему, привести в партії нових, яскравих людей — професіоналів з новаторськими ідеями, реформаторів з практичним життєвим досвідом, здатних взяти на себе відповідальність за життя народу і держави, об'єднатися навколо ідеї парламентсько-президентської України.

Володимир ГОШОВСЬКИЙ, народний депутат України.

РЕПОРТЕР

Фонтан на Старокінному

Про цей ринок в Одесі кажуть так: «З придбаного там залізяччя можна скласти вертоліт — і він-таки полетить!». Достеменно стверджувати сказане не берусь, але що саме тут було придбано одне з трьох відомих у світі яєць доісторичного страуса — цілком достовірно: воно зберігається в Одеському археологічному музеї. Кажуть, що оті яйця оцінено в мільйон доларів кожне. А на Старокінному ринку ще на початку минулого століття його придбав за гроші, виручені від продажу свого піджака, один з одеських професорів... Отакий, одне слово, ринок.

Та це — преамбула до події, що сталася тут минулого четверга за чималого напливу народу. Хто й не думав завертати на ринок — завернув, зваблений бадьорими мелодіями оркестру. З якого б то дива оркестр на ринку? «Там сьогодні відкривають фонтан», — пояснювали обізнані. І невдовзі, тільки-но відпустили в небо кетяги кольорових надувних шарів, і міський голова Руслан Боделан перерізав червону стрічку, оте скульптурне диво, умиване численними струменями води, справді постало перед людьми. Його автори — скульптор Олександр Токарєв та архітектор Володимир Глазирін — збоку спостерігали: чи ж до вподоби? А як посипалися до фонтану монети — на добро, на щастя! — відчули себе, зізналися, теж іменинниками.

«Теж», бо іменинником був у цей день ринок — йому виповнилося 170 років. Ще рік-півтора тому на його поважний вік вказували рештки кам'яних галерей, від яких сьогодні не лишилося й сліду. А що ж замість того?

— Відкриття фонтана, — каже керівник будівельної компанії «Ремерцентр» депутат міськради Руслан Тарпан, — ознаменувало завершення першого етапу реконструкції одного з найстаріших ринків Одеси.

Поки народ слухає виступи артистів, пригощається стравами зі щедро накритих столів, ходжу вимощеними кольоровою плиткою вуличками ринку. Так, саме вуличками, бо Старокінний своєю архітектурою і плануванням тепер скидається на... старовинне баварське село. Навіть черепиця на дахах така само. Замість відкритих усім вітрам, дощам і сніговіям спеціалізованих за видами товарів територій тутешнім продавцям запропоновано двоярусні павільйони та затишні криті торговельні ряди. Водночас збережено номенклатуру товарів, що історично склалася. Коней, корів і кіз, щоправда, тут давно вже не продають, а ось екзотичних птахів, рибок, цуценят чи кошенят — будь ласка. Як і найрізноманітніші побутові прилади, матеріали для будівництва і ремонту жител, одяг та взуття, всіляке потрібне в господарстві залізяччя, товари для риболовлі й мисливства — ні, всього не перелічити, бо ще ж і широке розмаїття харчових продуктів. Немає, одне слово, в Одесі універсальнішого ринку, ніж Старокінний. А відтепер — і упорядкованішого.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Фото В'ячеслава ТЕНЯКОВА.

Трипільська цивілізація

ІСТОРІЯ КРАЮ — 5 400—2 750 рр. до н.е.

Відкриває рубрику Трипільська культура. Усе, що про неї відомо — це результат колективної діяльності п'яти поколінь археологів протягом більш як 130 років. Майже триста вчених з десятка країн написали за цей час близько сотні книжок і кілька тисяч статей, крок за кроком вириваючи із забуття спадщину тисячоліть. У десятках музеїв не тільки України, суміжних, а й вельми далеких країн сьогодні можна побачити речі, створені руками трипільців. Ми просто спробували переказати те, що відкрили учені і мали б змогу повідати реліквії минулого, якби раптом заговорили.

(Початок на 1-й стор.).

Яка Європа — Стара?

Кам'яний вік тривав кілька десятків тисяч років і його закінчення відзначено появою культур, що мали всі атрибути цивілізацій. Яким чином це стосується Європи? Найпрямішим. Стара Європа стала одним з осередків виникнення найдревніших цивілізацій на планеті Земля. Територіально вона трохи відрізняється від знайомої нам конфігурації. Території, визнані сьогодні осередком цивілізованості, у ті часи населяли народи, м'яко кажучи, не найрозвинутіші і в побутовому, і в технологічному, і в культурному сенсі. Цивілізована частина Старої Європи охоплювала східну частину Апеннінського півострова, Балкани, територію сучасних Угорщини, Чехії, Словаччини, Румунії, Молдови і частину території України — від Карпат до Дніпра.

Легенди не збереглися, але цілком імовірно, що племена з берегів, скажімо, Сени чи Рейну (не кажучи про Темзу) дивилися на ту освіту з не меншою заздрістю, ніж ми дивимося нині на життя наших західних сусідів. І так само прагнули інтегрувати. Інша річ, що в ті далекі часи відмови від можливого мезальянсу мали жорсткіші форми. Та й різниця в рівні життя і культури була набагато більшою.

На нашій території частиною Старої Європи була Трипільська цивілізація. Протягом V-III тисячоліть до нашої ери на території України, Молдови і Румунії існувала висока культура, яку за назвою села Трипілля на Київщині, де її було виявлено в XIX столітті Вікентієм Хвойко, називають трипільською. У Молдові і Румунії її називають Кукутені. Навіть тепер, після півтора століть досліджень інформація про життя трипільців аж ніяк не повна. Хоча основні моменти їх життя на сьогодні відновлено. І результати реконструкції вражають.

Вареників трипільці не знали, але посуд для них придумали вони. Зліва — характерний трипільський горщик із зібрання Археологічного музею Київської області в Трипіллі, праворуч — фото з ярмарку, що проходив цього року в етнографічному музеї у Пирогово під Києвом.

Носії цієї культури виготовляли розписну кераміку, будували двоповерхові оселі, обробляли мідь. Відомі великі поселення трипільців — протоміста, площа яких сягала сотень гектарів. Трипільці мали оригінальну розгалужену систему міфологічних уявлень. Вони підтримували прямі чи опосередковані зв'язки з іншими культурами, здійснювали господарський і культурний обмін не тільки з іншими європейськими племенами, а й з Кавказом, можливо, Месопотамією, Малою Азією. Спираючись винятково на свої знання й уміння, а також ресурси казково багатої землі, яку сьогодні називають Україною, вони побудували тут цивілізацію.

Архіпелаг благоденства

Увесь уклад життя трипільців протягом двох тисяч років існування визначали три основні поняття: земля, кремінь і метал. Землеробство стало стрижнем, на якому, задовго до будівництва єгипетських пірамід, що стали символом вічності, сформувалася одна з наймогутніших цивілізацій європейського континенту. Революційність широкого впровадження землеробства в наших краях більше ніж очевидна.

У ті суворі часи контроль над багатою ресурсами територією був питанням життя. Лісостеп був найсприятливішим місцем для проживання. Тут усе необхідне для нормальної життєдіяльності, як-то кажуть, під рукою. Вода, деревина для будівництва й опалення, луки для випасу, багато риби і дичини. Але господарство набагато бажаніший і легший здобуток, ніж звірина, яка бігає лісом. Поняття про мораль і законність у ті часи особливої популярності не мали через їх відсутність. Захищатися від ласих до чужого «мисливців» хліборобам доводилося самим. Та й охороняти мусили не тільки двориша, а й поля, луки та мисливські угіддя. Оптимальним виходом стала концентрація розрізнених сімейних господарств, об'єднаних загальною метою в одному місці. Нехитре рішення принесло масу переваг, що дозволили підтримувати баланс з навколишнім світом і побудувати співтовариство, яке через тисячоліття історики назвуть золотим століттям людської цивілізації.

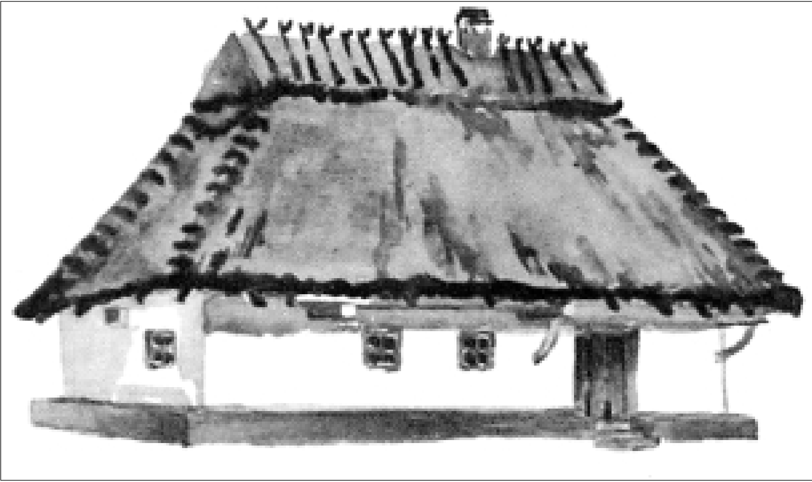
Починаючи з раннього трипілля відомий принцип забудови поселень помешканнями прямокутної форми, розташованими колом і зорієнтованими за довгою віссю до центру селища. Основним типом будинків були двоповерхові житлово-господарські комплекси. За даними розкопок, це стандартне планувальне рішення збереглося до пізнього трипілля.

Середній період трипільської культури характеризується різким зростанням господарської активності. Набагато розширюються володіння трипільських племен — на сході до Дніпра. Значно зростає кількість поселень, серед них з'являються селища-велети з кількістю населення до 10 тисяч жителів. Пасовища і оброблювані земельні ділянки розташовувалися у радіусі 3—5 км від поселень.

Дослідження трипільського поселення в селі Майданецьке засвідчили, що його забудова відбувалася за єдиним планом. Спочатку було водночас побудовано овальне поселення розміром 800 х 1200 м, потім довкола нього так само добудовувалися нові кільцеві структури. Такий радіальний метод забудови дотепер використовується в містобудуванні. За цим принципом, прив'язаним до особливостей рельєфу, відбувалася забудова Києва. Ще чіткіше проглядається він у плануванні Будапешта. Села з радіальним плануванням зустрічаються у всіх регіонах України. Оборонні переваги кільцевої побудови тисячоліття потому використовували запорожці, які створювали табір з розставлених колом возів.

Централізоване планування поселень пов'язано, насамперед, зі споживчим підходом до експлуатації природних ресурсів. Поселення з кількома тисячами жителів, у разі потреби, могло виставити для захисту не одну сотню воїнів. Їх кількості цілком вистачало, щоб відбити в нечисленних сусідів, які не мали такого «мобілізаційного ресурсу», будь-яке бажання висувати територіальні та майнові претензії.

Зліва — реконструкція однієї з трипільських будівель, справа — традиційне житло мешканців Поділля.

Водночас концентрація великої кількості людей на обмеженій території спричиняла надмірний тиск на довкілля. Згодом ресурсну базу виснажували, і трипільці мусили переселятися у нове місце. Тут ми спостерігаємо перші приклади перманентної екологічної кризи, спричиненої людиною. З періодичністю в 50—80 років усьому населенню протоміста (та й будь-якого трипільського селища) доводилося залишати обжите місце, переїжджаючи до нового, завчасно відбудованого поселення з підготовленою інфраструктурою. Старе «місто» спалювали. Подробиці, що були виявлені під час розкопок, дозволяють стверджувати, що спалювання це мало цілком визначений культовий зміст, ретельно готувалося і ритуально обставлялося.

У зв'язку з цією особливістю трипільської цивілізації ми можемо казати і про набагато складнішу соціальну структуру суспільства, що донедавна вважалося первісним. Масштабні заходи, пов'язані з переселенням — вибір місця нового поселення, його планування і будівництво, освоєння земель і розподіл ланів між сотнями і навіть тисячами родин, вимагають не тільки значних непродуктивних витрат матеріальних і людських ресурсів, а й досить чіткого планування і керування цим процесом. Стереотипні уявлення про примітивний розвиток соціальних стосунків у матріархальному родо-племінному суспільстві не в змозі пояснити такий рівень організації. Підраховано, що зусилля, що витрачали трипільці на «переїзд», перевершували навіть зусилля сучасних ним шумерів на створення елементів іригаційної системи в древній Месопотамії.

Трипільські методи ведення господарства можливо і шокують сучасних економістів і екологів, але вони були оптимальними для того рівня розвитку техніки і конкретних природних умов (клімат, щоправда, у ті часи був трохи м'якішим), а найголовніше — фантастичного багатства природних ресурсів. Вони доводили свою ефективність протягом 2,7 тисячоліття існування Трипільської цивілізації. А розроблена трипільцями агрокультура проіснувала п'ять тисяч років і була змінена лише за часів Ярослава Мудрого, коли до наших країв було завезено нові сорти злакових. До кінця першого тисячоліття нашої ери збереглися не тільки методи і терміни сільгоспробіт, а й основні сорти сільгоспкультур.

Палеоекономіка

У ті часи практично будь-яке нововведення було відкриттям, результати впровадження якого піднімали життя новаторів на якісно новий рівень. Перехід трипільців до відтворюючих технологій ведення господарства був дійсною економічною революцією, котра дала змогу набагато підвищити ефективність зусиль, що доводилося докладати, і, відповідно, збільшити продуктивність виробництва.

До розв'язання продовольчої проблеми трипільці, зазвичай, підходили комплексно, поєднуючи землеробство з тваринництвом. Землю обробляли як у ручну, так і за допомогою тяглових тварин. Головною сільськогосподарською культурою була пшениця. Стійкі до посухи, хвороб і шкідників сорти були оптимальними для місцевих умов. Але за таку невибагливість доводилося платити низькими кулінарними якостями збіжжя. Крім пшениці вирощували ячмінь і овес.

Жали вирощене серпами з дерева і рога з кременевими вставками. У процесі їхнього вдосконалення було винайдено спосіб обробки пластин кременя, під час якого на робочому ребрі утворювалися зубці, аналогічні тим, що можна бачити на сучасних металевих серпах. Водночас нинішні залізні знаряддя лише в півтора разу ефективніші за кременеві трипільські. Суцільні пластини серпів виготовляли, як правило, із привізної сировини і цінували їх не менше, ніж металеві вироби. Обмолот зібраного врожаю відбувався за допомогою спеціальних пристосувань.

У тваринництві лідируючою галуззю було розведення великої рогатої худоби. Чітко простежується м'ясний і молочний напрями. Розводили свиней, коней, овець, кіз. Окрім того, биків і коней використовували як тяглову силу. Розумне поєднання різних напрямів «аграрного сектора» давало змогу трипільцям забезпечувати продовольством і одноплемінників, не зайнятих у виробництві продуктів. Ті, однак, без діла теж не сиділи, відпрацьовуючи свій «хліб» у поті чола біля плавильних печей і горнів, у каменярнях і гончарних майстернях.

Металургія і металообробка — нові для трипільців види виробничої діяльності, вимагали значного обсягу знань і навичок. Вони обумовлювали високий ступінь спеціалізації і мали змогу розвиватися лише за наявності фахівців, зайнятих тільки в цьому виробництві — професіоналів. Професіонал тієї епохи мусив уміти багато чого, наприклад, приблизно (жодних вимірювальних приладів!) визначити температуру, до якої нагріто в кузні заготовку (інакше — брак), чи стан металу в плавильному тиглі. Обробка міді з'явилася на території України відразу в готовому вигляді в VI тисячолітті до н. е. Технологію трипільці запозичували в балканських народів і в «головній кузні» Старої Європи — Трансільванії. Згодом було освоєно і «вітчизняний» видобуток руди і виробництво. Однак спочатку древні металурги працювали на імпортній сировині. У районі болгарського міста Стара Загора було виявлено древній мідний рудник, що розроблявся з другої половини V тисячоліття до н. е. За кілька сотень років його існування там видобули майже 250 тисяч(!) тонн руди (це десятки тонн готових виробів). Окрім того, видобували руду і самородний метал на Волині та в Придністров'ї, частину металу завозили зі сходу, з Донбасу (тільки поки що невідомо, хто його в ті часи там видобував).

З міді виготовляли прикраси: браслети, намиста, бляшки; інструменти: шила, рибальські гачки, сокири, кирки, долота і зброю. Для їхнього виготовлення використовували методи кування і лиття, при цьому технологію обробки постійно вдосконалювали і чимало зразків шоститисячолітньої давнини мають цілком сучасний вигляд.

Однак поява нового матеріалу не зупинила виробництво кремінних знарядь. Однією з причин було постійне вдосконалювання технологій обробки кременя, що призводило до появи знарядь, котрі не поступалися за багатьма параметрами мідним. Їхнє виготовлення було поставлено, практично, на промислову основу. Біля родовищ кременя виникали поселення, що цілком спеціалізувалися на його видобутку й обробці. Там було налагоджено серійне виробництво знарядь. Один з найбільших центрів цього промислу знаходився на Волині в районі села Бодаки (загалом їх відомо кілька десятків). Для виготовлення великих кремінних пластин — завдовжки понад 20 см — древні умільці створили спеціальний верстат, чи не першу машину в древній історії. Вироби і сировина волинського, а також дністровського виробництва поширювалися не лише всередині, а й далеко за межі проживання трипільців. Їх знаходять за сотні кілометрів від місця випуску, зокрема, на території сучасних Словаччини, Польщі.

Ще одне високотехнологічне виробництво, що вийшло тоді за межі домашнього господарства, — гончарство. Якщо на початковому етапі трипільської цивілізації кожна родина виготовляла посуд для власних потреб самостійно, то згодом гончарство виділилося в окрему галузь. Трипільськими дизайнерами і технологами виготовлено не тільки десятки різновидів керамічного начиння, а й розроблено формувальні маси (для поліпшення якості виробів використовували суміш глини з різних родовищ), мінеральні фарби (які не потьмяніли через 60 століть), винайдено повільне гончарне коло, збудовано спеціальні горни для випалу, розраховано різні режими випалу і навіть стандартизацію готової продукції.

Останній момент буквально перевертає наші стереотипи про відсталість людей мідного віку. Весь посуд, виготовлений людьми, які за нашими уявленнями тільки-но з печер повилазили (для решти Європи так воно і було), мав стандартизований об'єм. Щодо еталона вони собі голову не сушили: об'єм усього посуду був кратний чоловічій пригорщі (приблизно 84 грама). Цікаво, що в Древньому Шумері одна з одиниць об'єму становила 840 грам — 10 пригорщей. Утім, стандартизовано було не тільки об'єм посуду, а й вагу кременевих і мідних знарядь, що істотно полегшувало обмін і робило деякі речі своєрідною валютою (знайдені в скарбах кремінні гальки і великі кремінні пластини, що не були у вжи612 ванні, свідчать, що сировина теж була способом нагромадження «капіталу»). Судячи з оцінок інтенсивності виробництва, процес товарно—товарних відносин за масштабами не дуже поступався відносинам товарно—грошовим, що з'явилися століття потому.

Тут постає ще один нюанс, який знову змінює традиційний погляд. Якщо були поселення, де виготовляли товар на експорт, отже, мали бути і люди, які цей експорт здійснювали. Хтось мусив переміщати призначене на продаж добро й у кінцевому пункті обмінювати його на інші коштовні речі, враховуючи при цьому кон'юнктуру ринку, коливання попиту та пропозиції, регіональні особливості «ціноутворення». Сліди древніх торговців знайти археологічним шляхом практично неможливо, але їх можна «вирахувати». Наприклад, усім мешканцям Майданецкого протоміста треба була сіль, продукт життєво необхідний. Нескладні розрахунки дають просто фантастичні цифри — тонни соляного імпорту щороку. Хто стояв за соляним бізнесом мідного віку? Хоч як називай цей процес — торгівлею, обміном, але розмах його вражає. Ходили каравани і між трипільськими протомістами, і за межі контрольованих ними земель.

Але не самі лише торговці в тих караванах подорожували. У ті часи з міжнародним правом справи були не вельми гарні, тож транспортування цінностей безлюдною місцевістю було небезпечне. Хтось мусив захищати каравани від кам'яних сокир «експропріаторів». Отже, серед трипільців були не лише ремісники і «купці», а й воїни. Адже володіння кам'яною сокирою чи стрільба з лука вимагають певних навичок.

Україна — «батьківщина» столів

Сита, упевнена в завтрашньому дні людина бажає комфорту. Так було завжди. Але саме трипільцям, можливо вперше в історії, вдалося в цілому вирішити продовольчу проблему і, за допомогою передових методів ведення господарства, зробити своє благополуччя більш-менш стабільним. Ми не раз вживали щодо їхніх досягнень термін — революційний. Багато нововведень цих людей кардинально змінили не тільки їхнє життя, а й життя їхніх послідовників.

Один з яскравих прикладів — трипільські будинки. Житло будували і раніше. Але тимчасові хатини з підручного матеріалу назвати будинком навіть незручно. Хоча, скажімо, виготовлені з кісток мамонта і вкриті шкірами «юрти», знайдені на території України, вражають нас прагненням древніх мисливців максимально використовувати плоди своїх нелегких перемог. Дотепно, для тих умов навіть оптимально, але все-таки, не комфортніше за будь-який курінь. Трипільці перші почали будувати справжні будинки. Щоб уявити собі трипільський будинок, згадайте звичайну, під соломою українську хату. Основні конструктивні елементи, обумовлені місцевими умовами, за шість тисяч років практично не змінилися. Але трипільські будівлі, найчастіше, були двоповерховими. Перший поверх для господарських потреб, другий — житловий. Вінчалося спорудження горищем (ще один революційний винахід), що у сполученні з використанням дверей (теж уперше), забезпечувало відмінну теплоізоляцію помешкань.

Для обігріву використовувалося масивне, до 40 см завтовшки, глиняне вогнище, що добре тримало тепло. Топили «по-чорному», дим виходив крізь невеликі круглі віконця. Переважно зводили будинок на одну родину, на кілька десятків квадратних метрів, але відомі будинки і на кілька сотень метрів. Це, найпевніше, суспільно-адміністративні і культові центри.

Внутрішня обстановка типового житлового будинку мало чим відрізнялася від оздоблення української хати XIX століття. Вперше в історії в кімнаті з'являється стіл і щось для сидіння — табурети, стільці, навіть крісла. До прийому їжі трипільці підходили ґрунтовно, обставляючи процес безліччю дрібниць, які перетворювали поїдання продуктів на трапезу. Вже тоді було чітке розмежування посуду на кухонний і для трапези. Останній вирізнявся особливою якістю, красою і розмаїттям. Крім різних мисок (уперше — окремих для кожного члена родини!), найрізноманітніших горщиків і глечиків, використовували вази, ємності для напоїв — чаші, кубки. А призначення деяких виробів уже сто років є предметом жвавих наукових дискусій. Кухонне і господарське начиння, часом розкішно декороване, відрізнялося конструктивним розмаїттям. Для зціджування молока використовували спеціальне пристосування (у наш час більшість господарок використовують для цього звичайну марлю).

Меню трипільських трапез не збереглося, але його легко можна реконструювати за численними археологічними знахідками. Незважаючи на «промислове» вирощування пшениці, короваї, калачі та інші хлібні наїдки навряд чи прикрашали столи. Властивості зерна плевчатих пшениць не давали змогу випікати хліб, максимум трипільці пекли ячмінні коржі. А от каші виходили відмінні і поживні — високий вміст білка вирізняє улюблені трипільцями пшениці-полби. Але це гарнір. До нього подавали різноманітні м'ясні страви. Може не щодня, але подавали. Крім яловичини, свинини і баранини їли лосятину й оленину, м'ясо турів, іноді конину. Юшки (навіть черепашачий суп), печеня, рибні і молочні страви рідкістю не були. Про культурне вирощування овочів нічого не відомо, але навколишні угіддя давали змогу урізноманітнювати стіл грибами, ягодами, диким часником і багатьма іншими їстівними рослинами. Під таку закуску, як-то кажуть, і випити не гріх. Виноградне вино, вироблене на півдні, було ласощами для небагатьох (деякі знахідки підтверджують наявність виробництва цього напою на території Молдови і Румунії), а от пиво варили власне.

Уміли трипільці працювати, вміли і жити красиво. Одяг їх був якісний і різноманітний. Трипільські красуні носили сукні з тканини (ткацтво — ще одне нововведення), прикрашені вишивкою, кістяними і мідними бляшками. Відомо понад двадцяти варіантів покрою убрань трипільських модниць і більше десятка різних зачісок. Чоловіки носили ткану сорочку, пов'язку на стегнах (штани винайшли кінні кочівники), багато прикрашений пасок і перев'яз для зброї. З відмінно виробленої шкіри шили жилетки, а також добротне взуття — від легких сандалів до чобіт. До нас дійшли і численні прикраси — намиста, браслети, підвіски, виконані «кустарно» і «промислово». Деякі з них завезено з інших регіонів.

Хлібороби-маги

Може скластися уявлення, що Трипільська цивілізація розвивалася лише в бік матеріального благополуччя. Насправді вдалий і стабільний розвиток економіки обумовив значне духовне і культурне зростання трипільців. Могутня цивілізація, через свою безпрецедентність, економічну і військову перевагу над навколишніми племенами, мала змогу не боятися зовнішньої загрози. Єдиною реальною загрозою була Природа. Залежність від неї всього укладу життя породила систему обрядів для підтримки необхідного кліматичного балансу.

Трипільську систему вірувань не остаточно вивчено, але є підстави стверджувати, що тоді почав формуватися пантеон пізнішого Древнього світу. У будь-якому разі, образ Богині-Матері (Кібели, Ісіди, Астарти, Деметри тощо) цілком чітко простежується вже в трипільській міфології. Глиняні зображення Матері з дитиною біля грудей не раз знаходили в трипільських поселеннях (відгомони цього культу в християнської традиції трансформувалися на вшанування Богородиці, характерне і для українського народу).

Погляд на реконструкцію скульптури трипільської модниці пояснює витоки виникнення традиційного українського вбрання.

Окрім того, можна говорити про те, що кожна трипільська родина мала і власний набір магічних символів. У цей період активно розроблялися основні відомі нам знаки. На деяких зображеннях, окрім цілком традиційних свастик, хрестів і спіралей, можна побачити нехарактерні для нинішньої європейської традиції символи. Наприклад, древні китайські «інь» і «янь». Однак, як йдеться в древніх гімнах Великого Шумеру «гадання на цеглі (тобто магія) не несе вічного життя». І магія не врятувала трипільську цивілізацію ні від занепаду, ні від забуття.

Дослідження останніх десятиліть значно розширили наші знання про Трипільську цивілізацію. Інформація, яка є сьогодні, дозволяє стверджувати, що традиційні уявлення про родо-племінний устрій неспроможні описати соціальну структуру трипільського суспільства. Зростання населення протоміст, а нині відомі цілі конгломерати, коли навколо центрального великого поселення виникали кілька селищ-супутників, вимагало чіткішого адміністрування. Основним осередком громади була родина (чоловік, дружина, діти), що займала зазвичай окремий будинок. Сім'ї, пов'язані родинними узами, утворювали рід (кілька десятків осіб), що входив до більшого об'єднання, яке оселялося разом у певному кварталі чи секторі «міста». Відповідно громада навіть середнього поселення в 5—7 тисяч осіб мала кілька рівнів організації. У такому товаристві крім загальних зборів мав бути спеціальний адміністративний орган, відповідальний за розв'язання поточних господарських питань і підтримку порядку, вожді, які особисто відповідали за це. Так виникла ієрархія вождів, яку нині етнографи називають «вождеством». Окрім того, частина людей мусила постійно займатися охороною сусідньої території, сільськогосподарських і мисливських угідь. До цього додайте ремісників і хоронителів загальних знань (цим, мабуть, займалися жреці) і ми матимемо приблизний соціальний зріз трипільського суспільства. Його соціальна структура, швидше за все, нічим не відрізнялася від української сільської громади з її колективним землекористуванням, загальним сходом, виборною старшиною на чолі з отаманом чи війтом, яка захищала інтереси кожного свого члена (така форма керування проіснувала в Україні практично в незмінному вигляді до кінця XVIII сторіччя, а окремі її елементи — навіть до початку XX).

Слід також зазначити, що навряд чи можна назвати трипільців від Карпат до Дніпра єдиним народом. Так, вони починали із спільних культурних традицій, мови, технологічних навичок і способу життя. Однак тисячоліття проживання на роз'єднаних територіях, де кожний сам за себе, призвело до формування різних спільностей. Чимось ця ситуація нагадувала описаний Нестором-літописцем переддень створення Київської Русі. З антропологічної точки зору вони належали, принаймні, до двох різних типів. Про їхню мову відомо досить мало — в період занепаду цивілізації писемність перебувала в стані формування. Однак порівняльні філологічні дослідження дали змогу виявити в більшості європейських мов древній шар слів єдиного походження, який не належить до жодної з відомих мовних груп. Вважають, що це залишки мови епохи Старої Європи. Цікаво, що всі запозичені древніми народами слова означають основні поняття, пов'язані з передовими, соціальними (наприклад — поняття «місто») і технологічними досягненнями стародавності — землеробством, металургією.

Запеклий друг

Унікальність Трипільської цивілізації в поєднанні з відсутністю серйозної зовнішньої конкуренції (у IV тисячолітті до нашої ери Трипілля було мало не єдиним носієм цивілізації в Старій Європі) зіграли з древнім народом злий жарт. Подальший розвиток зупинився. Протоміста так і не перетворилися на міста. Ні держава, ні писемність тут не виникли. Позначилися, з одного боку, вплив їхньої господарської діяльності на довкілля, який зріс, а з іншого — кліматичні зміни, що спричинили збої в налагодженій тисячоліттями системі сільського господарства. Над десятками тисяч людей нависла загроза голоду.

Неврожай і за нинішніх часів не обіцяє народу нічого доброго. Але нам простіше навіть за відсутності грошей. Можна взяти кредит і закупити продовольство за кордоном. П'ять тисяч років тому зерно купити було ніде. Навіть якщо були запаси, продавати їх ніхто не прагнув. Залишався єдиний вихід — відібрати силою. Свідчення військових конфліктів, що дійшли до нас, нечисленні, але дуже красномовні. Стріли, що поцілили в древнього воїна, який загинув під час захисту свого помешкання, виготовлено за тією самою технологією, що і його власні. Сліди мідної сокири на черепі з іншого поховання характерні саме для «трипільської» зброї.

Для катастрофи багато часу не знадобилося — кількох неврожайних років і пов'язаних з голодом конфліктів цілком вистачило, щоб культура, яка розвивалася тисячоліттями, зникла. Коли хочеться їсти якість столового посуду значення не має. Величезні поселення розпалися. Під час лихоліття в малої, пов'язаної кревними узами групи шансів вижити набагато більше. Але кажучи про зникнення культури, про занепад цивілізації, слід пам'ятати, що носії її нікуди з цієї землі не зникли. Їхня чисельність (у період розквіту трипільців було близько 120 тисяч осіб), природно, скоротилася. Колись могутні вождества розпалися. Заслін, що протягом століть закривав шлях міграції інших племен, впав. І благодатний край затопили хвилі переселенців, які запозичували в місцевих, розвинутіших жителів базові знання про оптимальні методи ведення господарства на цій території і доступні їх розумінню культурні традиції. Колосальну інформацію з різних галузей було збережено спадкоємцями, ще більше — загублено, а відомості про її творців з часом стерлися з пам'яті поколінь, щоб повернутися до їхніх нащадків через тисячоліття.

Олег ДЕНИСОВ,
Михайло ВЕДЕЙКО,
кандидат історичних наук.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

СЕЛО

Дикі корови Севєра

На Дніпропетровщині прижився досвід утримання великої рогатої худоби на підніжному кормі

СИТУАЦІЇ

Недавно я опинився у Покровському районі. Де не міг не провідати в Коломийцях та Олексіївці давнього знайомого Віктора Миколайовича Головка — директора тамтешньої агрофірми «Обрій». Агрофірма у Головка знаменита й унікальна. Таких ще треба пошукати. Племінних свиней білої м'ясної породи вирощує чи не найкращих в Україні. А ще спеціалізується на розведенні червонних степових корів. Вони дають на рік по 7—8 тисяч кілограмів молока. І що цікаво: влітку господарство повернулося винятково до звичного випасу свого поголів'я на луках та по балках, на берегах Вовчої та узліссях соснових борів. «Це вигідніше, — переконаний Головко, — бо не треба ніякого «зеленого конвеєра»!

Поїхали ми з ним у степ подивитися на череду. Слухаючи Віктора Миколайовича, який розповідав про переваги випасу великої рогатої худоби на природі, я раптом звернув увагу на таке: в череді справді чималенько... рогатих корів. А їх же не повинно бути зовсім! Як відомо, роги телицям ще в ранньому віці зрізають. З міркувань безпеки в череді. А тут — корови з рогами. Одна, друга, третя, десята... Може, треба було й змовчати, але я не витримав і запитав: як це розуміти?

Головко покликав Миколу Севєра — пастуха череди. Признавайся, каже йому, звідки це в нас рогаті корови завелися? Микола мнеться, переступає з ноги на ногу, але діватися нікуди.

— А це мої власні, — повідомляє.

Віктор Миколайович вносить нарешті ясність: Севєр справді має свою приватну череду, та з дозволу керівництва пасе її разом з агрофірмівською. Зате один із сім'єю справляється! На засадах мінімальної оплати.

— І скільки ж у вас своїх корів? — питаю уже пастуха, бо намагаюся порахувати і збиваюся...

— Сам до пуття не знаю, — несподівано щиро зізнається Микола. — Може, десять, може, двадцять... Навесні думав, що не більше двох десятків, коли з'ясувалося, — більше сорока. Давно не рахував...

Погодьтеся, що все це дивно — мати цілу череду власних корів і не знати, скільки їх. Але найдивніше далі. Якщо ви гадаєте, що Севєр утримує худобу вдома у стайнях чи конюшнях або й орендує чи викупив щось на зразок колишнього колгоспного корівника, то дуже помиляєтеся. Його корови живуть на волі. День і ніч. Узимку, навесні, влітку і восени. Цілорічно. Де хочуть, куди забредуть, де зупиняться, там для них, даруйте, і «дах» над головами, і «годівниці». Ведуть безприв'язний, «холодний» і дикий спосіб життя. Злучаються і теляться також стихійно. Теляток Севєр «ловить» лише тоді, коли «мами» приводять їх до спільного місця збору. Все тут відбувається так, як у дикій природі, де олені або інші звірі бродять і розмножуються в тайзі. За аналогією з дикими кіньми Пржевальського цих корів місцеві дотепники називають дикими коровами Севєра.

Відтак чередник Микола ніколи не переймається й заготівлею кормів для своїх корів на зиму. До пізньої осені вони самі знаходять поживні рештки на полях, ті ж таки кошики соняхів або кукурудзяне бадилля та замерзлі буряки. Згодом коровам вистачає соломи в скиртах по степах та гіллячкового корму в лісі. Підніжного корму всюди, зрештою, удосталь. І коли їсти хочуть, то знаходять — голод не тітка. А прихистком від холодів та морозів служать лісові гущавини або закутки балок.

На місця зустрічей, які «змінити не можна», приходять лише для того, щоб подоїтися. Інколи доводиться й кликати їх, але дуже рідко. Хоча часом доводиться і розшукувати, та дедалі рідше й рідше. Але ж це треба кілька доярок, щоб їх подоїти!

— Ні, з цим ми чудово справляємося самі — дружина, дві дочки, які працюють у режимі підмінних доярок, і я, — запевняє Севєр. — Та й нікому іншому наші корови не дадуть себе видоїти. Чужому краще й не підходити, бути подалі від лиха!

— І не пропадають, не щезають? — допитуюся. — Адже Дібрівський ліс зовсім недалеко, в ньому, подейкують, вовки завелися...

— Бог милує. Трапляється, що котрась заблукає. Але частіше знаходяться. У нас-бо тут не джунглі, а степи. Страшніші люди. Є охочі виловлювати моїх корів і здавати на ковбаси. Хоч останнім часом пропаж не помічаю. Просто мої корови навчилися не даватися чужакам у руки і захищати себе. Хто осмілиться їх зайняти, хай спробує потім ще втекти... От для цього я й не зрізаю їм роги!

— Подібного експерименту в усій Україні, мабуть, не знайти, — чую вже коментар Віктора Головка. — Як зоотехнік, я мушу сказати: вважається, що корови, які поїдають мерзлі підніжні корми, не спроможні виношувати телят і самі приречені на загибель. А виходить, це не так...

Я ж і в Миколи Севєра не міг не поцікавитися, наскільки привабливе для його сім'ї таке маловитратне і справді напівдике молочне скотарство?

— Щоб зводити кінці з кінцями, наче вистачає, — по-селянськи дипломатично мовив Микола, аби я не вимагав від нього ще декларації про прибутки.

Зі збутом складно. У Покровському сирзаводі, який ще два роки тому забирав молоко і виробляв чи не кращий в Україні твердий сир, зупинився. Везти ж молоко у Донецьк, Запоріжжя чи Дніпропетровськ далеко — свіжим не довезеш, а заїжджі заготівельники, немов глузуючи, платять жалюгідні копійки.

— Отож якось виживають наші корівки, а разом з ними сяк-так і ми, — підвів риску пастух Микола Севєр.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

БУВАЄ І ТАКЕ

Бджолина профілактика

Двоє жителів Михайлівського району вкрали із пасіки свого односельчанина пару вуликів. Не думали злодюжки, що незабаром будуть покарані самими бджолами. Рано вранці обиді бджолосім'ї відмовилися визнавати нових господарів і пішли на них в атаку. Насилу відбившись від розлютованих комах, покусані злодії дочекалися вечора і присмерком (куди вже тут подітися, якщо всі докази на обличчях) понесли вулики назад на пасіку. Побачивши несунів, які розкаялися, власник пасіки визнав за непотрібне уживати заходів для додаткового їхнього покарання, вирішивши, що після бджолиної профілактики правопорушення інцидент вичерпано.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

ФОТОФАКТ

Старшокласник Суботівської загальноосвітньої школи, що на Чигиринщині, Іван Гугля, один з наймолодших дзвонарів в Україні. У неділю та всі православні свята піднімається він на 30-метрову дзвіницю Свято-Іллінського храму, і над колишнім родовим маєтком Богдана Хмельницького линуть срібні звуки благовісту. Навчився хлопець мистецтву дзвонарства у старих служителів гетьманської церкви.

Фото Лідії ТИТАРЕНКО.

«Ой зроблю я діжечку,

Безробіття — не мед, але й тут можна зарадити. На Рівненщині намітилась тенденція до його скорочення: якщо торік було 42 тисячі безробітних, то нинішнього року — 37 тисяч, із них 23,9 тисячі — у сільській місцевості. Спеціалісти центру зайнятості не ганяться за «справними» цифрами, а хочуть мати реальну картину безробіття в області. А те, що люди звертаються в службу, сприймають як прояв довіри до неї: мовляв, розраховують на конкретну допомогу.

— Упродовж січня — жовтня 2003 року соціальні послуги отримали 90,2 тисячі незайнятих громадян. За цей період працевлаштовано 21,9 тисячі незайнятих осіб, що на 1,7 тисячі більше, ніж за аналогічний період торік. Серед них майже половина — це безробітні із сільської місцевості, — розповідає директор Рівненського обласного центру зайнятості Іван Ткачук.

Але працевлаштуватися на селі дуже важко. Далися взнаки реформування в АПК, яке викинуло на ринок праці багато людей, економічний занепад та чимало інших чинників. Щодо молоді, зокрема випускників шкіл, то статки багатьох сімей не дозволяють навчати дітей у вузах і технікумах. Пригадую, як в одному із сіл Зарічненського району багатодітна мати бідкалася, бо не має у що одягнути і взути доньку, аби та поїхала вчитися у Рівне, не кажучи вже про витрати на проїзд, квартиру. Щоправда, втішило те, що згодом дівчина все-таки змогла здобути спеціальність у Зарічному, в класі-майстерні Рівненського навчального центру служби зайнятості, теж зможе заробити собі на шматок хліба.

Зрештою, на таких випускників шкіл, як дівчина із Зарічненського району, а також на тих, чия спеціальність чи професія особливо не мають попиту на ринку праці, і розраховані навчальний центр державної служби зайнятості у Рівному та його філіали у районних центрах.

- Філіали ми створювали у райцентрах, де немає ніяких інших середніх спеціальних освітніх закладів, — розповідає директор Рівненського навчального центру державної служби зайнятості Марія Зубова. — Професії в'язальниць навчаємо у Зарічному, квіткарок, кравців — у Костополі, кравців, закрійників — Володимирці, Дубровиці. Є філіал центру і в селищі Гоща, де можна здобути шість професій. Ще один плануємо відкрити у Сарнах, куди зручно добиратись мешканцям північних районів області. Навчальний центр готує за шістнадцятьма професіями, десять із яких розраховані на самозайнятість. А взагалі із використанням всієї навчальної бази області професійна підготовка проводиться за п'ятдесятьма професіями і спеціальностями та двадцятьма напрямами підвищення кваліфікації.

У селах області бачила, як відкрили свою справу колишні безробітні: майстерні по ремонту взуття, перукарні, міні-ательє по пошиттю одягу, власні кузні... Торік за фінансової підтримки служби зайнятості власну справу зареєстрували 2,3 тисячі безробітних, а за дев'ять місяців нинішнього року - 1,9 тисячі, із них половина з сільської місцевості.

РЕАЛІЇ

За хліб насущний!

Інформаційні повідомлення про хлібне подорожчання нагадують зведення часів лихоліття. Більшість із них зводиться до того, що після важких, виснажливих боїв за непідвищення цін на продукт номер один той чи інший регіон усе-таки впав, і цінники на прилавках зарясніли новими цифрами.

Минулого тижня не втримала позиції Сумщина. Сумський хлібокомбінат, основний виробник хлібобулочних виробів в області, підняв ціни на стратегічний продукт на 15—35 відсотків. Батон подорожчав на 42 копійки, «Український» — на 32. Одна з причин рішення, коментують ситуацію на хлібокомбінаті, — висока вартість зерна, за якої, якщо не підвищити ціну на буханець, підприємство не може стабільно працювати. Щоб не вдаватися до таких непопулярних заходів, на комбінаті, мовляв, трималися як могли, останніми днями навіть зменшили вагу популярних у народі сортів: «Українського» і «Дарницького» з 850 грамів до 830, а батона — з 450 до 400 грамів.

Місць на карті країни, де ще адмініструються ціни, залишається дедалі менше. За прогнозами Всеукраїнської асоціації пекарів, регіонів, де регулюють вартість буханця, найближчими тижнями поменшає. На різниці цін «нагріваються» підприємці, котрі організували масове вивезення хліба з областей, де ціна ще тримається. В середньому в листопаді продукт номер один подорожчає, порівняно з його вартістю на початку жовтня, на 25—30 відсотків: буханець білого (1 кг) зросте до 1,65 — 1,70 гривні, батона до 1,10 — 1,20, чорного (800 г) — до 1,50.

Внутрішній ринок зернових, як і раніше, демонструє безпрецедентне зростання цін на продовольчу пшеницю, яка не вродила. Якщо місяць тому за неї просили 1000—1050 гривень за тонну, то тепер — 1300. Уперше за багато років ця культура стала дорожчою від соняшнику. При цьому попит перевищує пропозицію. Але багато хто з продавців не поспішає з реалізацією, розраховуючи пізніше одержати за товар ще більше.

Б'є рекорди і показник імпорту продовольчого зерна. У жовтні його завезли близько 600 тисяч тонн — майже втроє більше, ніж у вересні. А до кінця року, очікується, до найчорноземнішої держави його завезуть майже 1,5 мільйона тонн. Що вже тут казати про аграрну політику. За таку в будь-якій іншій країні винні вже напевне несли б відповідальність. У вітчизняному Міністерстві агрополітики, судячи з усього, з цієї причини також рубатимуть голови. По-нашому. **Як повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, є попереднє, погоджене в Кабміні, рішення. Нинішнього міністра Сергія Рижука збираються «піти». Його «можуть призначити головою однієї з державних обласних адміністрацій». У міністерське крісло, передбачається, сяде екс-міністр агрополітики, нинішній віце-прем'єр з аграрних питань Іван Кириленко. А посаду останнього буде скасовано, як недоцільну.

Валерій ДРУЖЕНКО.
Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

та й дубовую...»

Але сфера побутових та інших послуг на селі все ще шкутильгає на обидві ноги, тож безробітним є до чого докласти руки.

Щоб частково зарадити безробіттю і наповнити внутрішній ринок гарними, естетичними виробами, ми почали відроджувати народні промисли. Тому в переліку професій, якими можна оволодіти в центрі, — вишивальниця, виробник художніх виробів з лози, бондар, бляхар, коваль, — розповідає Марія Зубова. — На ковалів особливо великий попит, тому всі вони після курсів та виробничої практики знаходять роботу. До нас приїздять керівники, запрошують слухачів курсів на виробничу практику, придивляються до них і зазвичай залишають у себе на роботу. Жодних проблем і з працевлаштуванням бляхарів. Умільців цієї професії, так само як і професії бондаря, не готують в інших регіонах, тому в листопаді до нас приїдуть на навчання з Харкова.

У філії центру в Гощі навчають бондарському ремеслу, бо масляниці, діжки, цебри ніколи не зайві на селянському обійсті — на них завжди попит. Випускник курсів Володимир Іванов опанував бондарську справу, тож із колишнього безробітного став підприємцем.

Багато охочих навчатися у групі лозоплетіння. Ще б пак, лози в області вистачає, а вироби користуються попитом, тому тим, хто опанує цим ремеслом, безгрошів'я не загрожує. Майстром виробничого навчання тут колишній бібліотекар Валентина Голуб. Так сталося, що вона залишилась без роботи. Але, як жартує жінка, гени зробили своє діло: навички з лозоплетіння, які перейняла від батька Володимира Ільковича Бондарця — знаного майстра у селі Жаворів Гощанського району, тепер їй знадобилися. Вона охоче ділиться ними із своїми учнями, які виготовляють близько п'ятдесяти видів виробів із лози. Зроблені слухачами курсів меблі, хлібниці, таці тощо передають в оздоровчий дитячий табір «Агатівка», Тучинський будинок-інтернат для людей похилого віку, дитячий будинок Рівного.

— Уже стало традицією, що кращі вироби в'язальниць даруємо дітям з малозабезпечених, багатодітних сімей, батьки яких перебувають на обліку в центрах зайнятості, а також — Рівненському дитбудинку, — додає Марія Зубова.

Загалом за рахунок центру зайнятості цього року пройшли навчання 6,3 тисячі осіб, в тому числі у навчальному центрі ДСЗ — більше двох тисяч, понад 56 відсотків після навчання працевлаштовуються. А взагалі-то ще одна професія ніколи не буває зайвою. Скажімо, хіба погано у міжсезоння, коли у полі нічого робити, зайнятись лозоплетінням, вишивкою?

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

На знімках: Володимир Іванов опанував бондарську справу на курсах у Гощанському філіалі Рівненського навчального центру державної служби зайнятості і започаткував власну справу; лозоплетінню навчає майстер виробничого навчання Валентина Голуб.

Фото Миколи ФОМЕНКА.

ПІДСУМКИ І ПРОГНОЗИ

Про подорожчання

Голова Нацбанку ***Сергій ТІГІПКО*** (під час зустрічі у столиці з німецькими підприємцями):

— Ціни на хліб піднімуться. Якщо вони зросли в усьому світі, то в Україні не можуть не зрости. Коли знайдемо гроші в бюджеті для компенсації — компенсуватимемо витрати найбіднішому населенню... Потрібне адміністрування, але діяти треба ринковими методами, дуже швидко спростити імпорт зерна, максимально зменшити витрати, що їх імпортери накладатимуть, в жодному разі не стримувати пересування зерна регіонами України, давати реальну ціну сільгоспвиробникам за зерно, реальну ціну на хліб, а найбіднішому населенню компенсувати витрати: чи збільшувати пенсії і заробітну плату, чи персонально дотувати тих людей, кому найважче. Допускаю «соціальні» сорти хліба, якщо це економічно не банкрутує хлібопекарські підприємства. Такий хліб треба вранці виставляти, щоб пенсіонери могли його взяти. Це теж не вихід. Економіка працює за своїми законами... Ситуацію проспали. Було в резервах і чотири, і п'ять мільйонів тонн зерна. Ми витратили його — сьогодні не маємо інтервенційного фонду, який міг би допомогти тепер. Потрібно просто його наростити потихеньку і край.

Міністр аграрної політики ***Сергій РИЖУК*** (під час виїзного засідання Комітету ВР з питань аграрної політики та земельних відносин на Рівненщині):

— Я як міністр в душі радий, що утворилася червнева ситуація на ринку хлібобулочних виробів. Вона революційним шляхом зробила добро для селянина. Вже ніколи ціна за тонну пшениці не буде 350 гривень. А буде пристойна.

Я заявляв у парламенті, що готовий до відставки... Нормальна ціна на зерно, продукцію тваринництва того варта. Кар'єра однієї людини чи її службова драбина — це взагалі мізер у порівнянні з тим, що трапилося. Це кажу, щоб ми були готові, не стихійно, щоправда, не так несподівано, щоб не збурювати суспільство, а через законодавство цивілізовано, але одномоментно підняти вдвічі ціну на сировину — продукцію тваринництва. І сказати відверто з трибуни Верховної Ради: Микола Янович Азаров — фігура номер один, і всі ми... навколо нього бігаємо. Він — міністр (фінансів і водночас Перший віце-прем'єр. - Авт.) і я міністр. Я хочу, щоб він трохи біля мене побігав, так, як він тепер бігає навколо зернової і хлібної проблеми. Ми диктуємо. Ми, селяни, виходимо із становища. Якщо ми піднімемо цінову планку, треба буде, щоб і Микола Янович Азаров підняв зарплату (населенню. — Авт.) втричі, то вже він нас запрошуватиме на комітет, а не ми схилятимемо голову, канючитимемо, пригинатимемося... Миколі Яновичу я це двічі казав у годинних бесідах. Я не хочу тупцювати по статтях бюджету. Цього нема і не буде... Мені остогидло займатися латанням дірок...

Голова Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики ***Леонід ШКОЛЬНИК:***

— Стосовно ціноутворення на хліб: ми можемо зберегти ціну, але погіршимо його якість, зменшимо вміст жирів, цукру, за рахунок підвищення вологості вагу дамо...

Записала Галина КВІТКА.

Коштів немає — до неврожаю

В Інституті аграрної економіки Української академії агрних наук пророкують можливість повторення наступного року неврожаю нинішнього сезону. **Відповідно до інформації ІА «АПК-інформ»**, врожай продовольчого зерна-2003 становить 3,5 мільйона тонн. Навіть якщо сюди додати кукурудзу, в підсумку він не перевищить чотири мільйони. Водночас потреба країни в хлібному зерні — майже шість мільйонів тонн.

Серед передумов прийдешньої невдачі в інституті називають дефіцит коштів у господарствах, що може призвести до значного скорочення оброблюваних площ. З другого боку, державна підтримка села практично не здійснюється, немає потрібної інфраструктури реформ, а сільгоспвиробництво залишається збитковим.

Не радує своїми прогнозами і Гідрометцентр: похолодання може негативно відбитися на стані 25—30 відсотків посівів озимих, котрі заклали в грунт пізніше звичайного чи в суху землю.

Валерій ДРУЖЕНКО. ▼

Кибальчича стратили не за ракету...

РЕПОРТАЖ

*Україна як космічна держава почалася в... чернігівському Коропі. Саме там 150 років тому 31 жовтня в родині священика народився **Микола Кибальчич**, який перший у світі спроектував літальний апарат з багатозарядним твердопаливним двигуном. Цьогорічні урочистості, присвячені видатному українському винахідникові, — можливо, перша спроба подивитися на нього, хоч як це парадоксально звучить, зі... співчуттям передусім як до автора ідеї, реалізованої у космічних польотах. Чому саме так?*

Життя сина священика склалося бурхливо, драматично і несправедливо. Він встиг за свій короткий вік повчитися у новгород-сіверських духовному училищі та гімназії, Чернігівській духовній семінарії, Петербурзькому інституті інженерів шляхів (з 1871 р.) та Медико-хірургічній академії (з 1873 р.). Маючи чутливо-вразливу натуру, він не раз заступався за тих, кого кривдили у навчальному закладі, на вулиці. Зрештою реалії тогочасного суспільного життя Росії привели його спочатку до терористичної організації «Свобода або смерть», а потім до «Народної волі». М. Кибальчич взявся виготовити для народовольців надійні вибухові пристрої. 1 березня 1881 р. його бомбами справді було вбито царя Олександра II. Лише у в'язниці коропчанин завершує справу, яка, схоже, його турбувала не менше, ніж боротьба з самодержавством.

Ідею космічного апарата він спочатку зобразив, накресливши його на стіні камери смертників. Арештант у своєму проекті дав формули програмного режиму горіння порохового заряду і схему керування польотом шляхом зміни кута нахилу двигуна. М. Кибальчича стратили, коли йому не виповнилося навіть 28 років. Перед смертю він написав: «Якщо мою ідею визнають придатною до втілення, я буду щасливий з того, що зроблю величезну послугу Батьківщині та людству. Я спокійно тоді зустріну смерть з усвідомленням того, що моя ідея не загине разом зі мною, а існуватиме для людства, в ім'я якого я готовий був пожертвувати своїм життям».

— Це була унікальна, талановита людина, — сказав на урочистих зборах у Коропі народний депутат України, перший український космонавт Леонід Каденюк. —Фактично за його формулами і нині злітають космічні апарати. Я дивуюсь його геніальності.

Народний депутат України, керівник українського молодіжного аерокосмічного об'єднання «Сузір'я» Олег Петров, директор міжнародного космічного проекту «Морський старт» Володимир Команов, які взяли участь у прес-конференції в Чернігові та заходах на коропській землі, вважають, що революційна діяльність стала перепоною для вияву всіх потенційних можливостей ученого з Коропа.

На їхню думку, трагедію Миколи Кибальчича як дослідника не варто розглядати під кутом оцінок сучасного тероризму, оскільки ми живемо сьогодні в інших світових реаліях буття.

З цими думками, схоже, погодилися численні учасники вшанувань. Представники та ветерани Байконуру, громадськості з усіх куточків України поклали квіти до пам'ятної дошки М. Кибальчичу в Дніпровському районі столиці, до пам'ятника йому в Коропі, відвідали Чернігівський військовий ліцей, музей винахідника на його батьківщині. Юні члени «Сузір'я» запустили в небо кілька спортивних ракет. Під час урочистостей у Коропі посаджено алею космонавтів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів — Короп.

На знімках: директор музею М. Кибальчича Олександр Губський **(у центрі)** знайомить першого космонавта України Леоніда Каденюка з музейними експонатами; музей М. Кибальчича у Коропі.

Фото автора.

Податок на небо

Життя, як відомо, розвивається по спіралі, до певної міри повторюючись на своїх витках. Якщо в природі раз на рік приходить весна, в історії — після війни неминуче настає мир, то в соціально-економічному житті країни серед повторюваних явищ можна, наприклад, виділити щорічне прийняття бюджету на черговий рік.

Ця періодичність, як справедливо зазначив Ч. Дарвін, сприяє розвиткові й удосконаленню. Кажуть, на помилках учаться. Щоправда, іноді доводиться кілька разів підряд спотикатися на тому самому місці, час від часу — наступати на одні і ті ж граблі. Але, одержавши певний досвід, люди здобувають здатність уникати неприємностей у типових ситуаціях. Є, правда, винятковї випадки, коли спрацьовує, як кажуть американці, «закон Мерфі», або, по-нашому, «закон підлості». Скільки разів бутерброд не кидай, упаде він обов'язково маслом донизу.

Інакше як поясниш той факт, що недавно укотре було продемонстровано намір зарахувати частину аеронавігаційних зборів до державного бюджету на 2004 рік.

Щоб розібратися в ситуації, з'ясуємо насамперед: що являють собою аеронавігаційні збори і з якою метою їх стягують?

Збори за аеронавігаційне обслуговування платяться виключно з метою покриття витрат на надання аеронавігаційних послуг. Цей принцип зафіксований у документі Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) 9082/6 «Політика щодо аеропортів і аеронавігаційних зборів».

Таким чином, кожному, хто хоч трохи знайомий з арифметикою, стає зрозуміло, що після зіставлення витрат і доходів у Державного підприємства обслуговування повітряного руху України не може і не повинно залишатися «чистого заробітку» в комерційному розумінні, як і в національних аеронавігаційних провайдерів країн — учасниць Конвенції про міжнародну цивільну авіацію (Чиказької конвенції).

У зв'язку з цим постає резонне запитання: у чому ж полягає той прихований від ока обивателя сенс — спочатку переказувати суму в держбюджет, а потім чекати її повернення?

Навіщо, так би мовити, зсипати в одну каструлю і борщ і котлети, якщо потім усе одно їх їстимуть окремо?

Невблаганна буква закону

Включення аеронавігаційних зборів у державний бюджет порушило б довгий перелік українських і міжнародних законодавчих актів. Такий висновок був зроблений і в результаті спеціально проведеного дослідження Інститутом держави та права ім. Корецького.

Мова йде про невідповідність законам України «Про бюджетну систему», «Про систему оподаткування», «Про оподаткування прибутку підприємства», «Про підприємництво», «Про власність», «Про транспорт», «Про підприємства», крім того — Конвенції про міжнародну цивільну авіацію і Гарантійній угоді між Україною та ЄБРР (проект модернізації системи аеронавігаційного обслуговування).

У 2001 році до Конституційного Суду України звернулося 46 народних депутатів для одержання офіційного тлумачення норм законодавства, що визначають поняття оподаткування і бюджетної системи, оскільки через включення аеронавігаційних зборів до числа платежів у первинному варіанті Закону «Про Державний бюджет на 2000 рік» виникло довільне тлумачення правового режиму аеронавігаційних зборів і порядку їх стягування, а також неузгодженість між діючими нормативно-правовими актами.

11 травня 2000 року Верховна Рада, змінивши Закон «Про Державний бюджет на 2000 рік», виключила з платежів аеронавігаційний збір, завдяки чому «норми чинного законодавства України в даній сфері приведено у відповідність з ратифікованими Україною міжнародно-правовими актами». (Ухвала Конституційного Суду України від 24 травня 2001 р. № 27-у/2001). Цей документ Конституційного Суду є остаточним і не може бути оскаржений.

Нагнувшись підняти копійку...

А чи багато коштів удалося б залучити, зарахувавши аеронавігаційні збори до держбюджету?

Парадоксальність усієї ситуації полягає в тім, що, вносячи аеронавігаційні збори до бюджету, Україна більше втратить, ніж придбає.

По-перше, це відразу призведе до втрати держави щонайменше 30 мільйонів доларів США. Бо, ратифікувавши в 1999 році Гарантійну угоду між Україною та ЄБРР (проект модернізації системи аеронавігаційного обслуговування), Україна взяла на себе міжнародне зобов'язання, і в разі порушення умов угоди наша держава, крім основної суми кредиту, зобов'язана буде сплатити ще й штраф, який перевищує сам кредит.

По-друге, порушення міжнародних угод загрожує відмовою іноземних авіакомпаній здійснювати перельоти через повітряний простір України. Це, у свою чергу, різко скоротить надходження від аеронавігаційних зборів. У тому числі скоротяться і податкові відрахування до держбюджету, що платить Украерорух.

Відмова від здійснення польотів через Україну призведе до скорочення доходів супутніх галузей — аеропортового і сервісного господарства, готельного бізнесу, транспорту, туризму і т. д., що, у свою чергу, перекреслює багато статей доходів держбюджету.

Далі, унаслідок порушення Чиказької конвенції Україна втрачає повноваження керувати повітряним рухом у повітряному просторі над Чорним морем.

Але найнеприємніше те, що зміст аеронавігаційної системи лягає в підсумку податковим тягарем на українських громадян: державні кошти витрачатимуться на систему обслуговування повітряного руху, замість того щоб забезпечувати соціальні потреби, виплату пенсій, заробітної плати бюджетникам і т. ін.

Навіть у цьому разі важко собі уявити, що за рахунок держбюджету можна повною мірою здійснювати необхідне забезпечення системи аеронавігаційного обслуговування. Ця система не терпітиме недоплат, тому що витрати Украерорух жорстко фіксовані і їх не можна змінити, як на звичайному виробничому підприємстві. Дефіцит коштів неминуче призведе до зносу матеріально-технічної бази, боргів у зарплаті фахівців Украерорух, а в результаті — негативно вплине на безпеку польотів повітряних суден та ефективність усієї системи в цілому.

Досить лише один раз «ввійти в штопор», як вийти з нього вже буде важко.

«Все выше стремим мы полет...»

Як відомо, нині йде активна робота з приєднання України до Європейської організації безпеки аеронавігації (Євроконтроль). 7 серпня проекти законів України щодо ратифікації міжнародних правових актів Євроконтролю, розроблених Мінтрансом, уряд передав на розгляд Верховній Раді.

Вступ України до Євроконтролю буде вирішальним кроком у розвитку української повітряної транспортної галузі. А от у разі порушення прийнятих міжнародних угод може настати міжнародна ізоляція і втрата досягнутого.

19 вересня 2003 року генеральний директор IATA (Міжнародна організація повітряного транспорту) Джованні Бізиньяні прокоментував події навколо аеронавігаційних зборів в українському парламенті: «Політика ІКАО потребує визначення плати за аеронавігаційне обслуговування виключно для відшкодування зазнаних витрат. Відхилення від сучасної політики України відносно доходів за аеронавігаційне обслуговування вважатиметься порушенням України своїх міжнародних зобов'язань».

«Євроконтроль занепокоєний появою такої пропозиції. В останні роки Україна значно поліпшила свої позиції в міжнародній цивільній авіації, заснувавши фінансово незалежне підприємство Украерорух для надання послуг з аеронавігаційного обслуговування, — заявляє генеральний директор Євроконтролю Віктор Агуадо. — Ми констатуємо, що Україна входить до Європейської конференції цивільної авіації й у недалекому майбутньому стане членом Євроконтролю».

Залишається сподіватися на здоровий глузд людей, від яких залежить ухвалення рішення, що вберігає нашу країну від зарахування аеронавігаційних зборів до державного бюджету на 2004 рік, а також від втрати Україною досягнутих в останні роки успіхів у розвитку авіаційної галузі.

Анатоль КРАМАРЕНКО,
економіст.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) по справі № Б 26/70/03 постановою від 20.10.2003 року Товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпрометалінвест» (юридична адреса: 49025, м. Дніпропетровськ, вул. Гудкова, 15, код 25526826, рахунок № 26003109171001 в КБ «Приватбанк» м. Дніпропетровськ, МФО 305299; рахунок № 26000980038820 в АК «Промекономбанк» м. Донецьк, МФО 334992, рахунок № 2600898035120 в ДФ «Промекономбанк» м. Дніпропетровськ МФО 306481; рахунок № 26001500002341 в ДФ ВАТ «Кредитпромбанк», м. Дніпропетровськ, МФО 306990, рахунок № 26008301381676 в Ватутінському відділенні Промінвестбанку України м. Київ, МФО 322283) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Єпіфанову Олену Геннадіївну (ліцензія серія АА № 140434 від 11.06.2002 р., адреса: 49027, м. Дніпропетровськ, вул. Фучика, 18, тел. 8 (0562) 319-908).

Заяви кредиторів приймаються протягом місячного строку з дня публікації оголошення.

Правління Закритого Акціонерного Товариства «АВК»
повідомляє своїх акціонерів про проведення Позачергових Загальних Зборів акціонерів, які відбудуться 19 грудня 2003 року о 15.00 годині за адресою: місто Київ, вул. Межигірська, 82-а, корп. Б, 2-й поверх.

Реєстрація акціонерів починається за 30 хвилин до початку Зборів.

Порядок денний:

1. Визначення строків і порядку виплати дивідендів за 2002 рік.
2. Внесення змін і доповнень до Статуту Закритого Акціонерного Товариства «АВК».

З документами до Зборів можна ознайомитись у Товаристві за адресою: Україна, 83062, Донецьк, вул. 1-ша Олександрівка, 9. Довідки за телефоном (факс): (062) 335-27-39.

Відкрите акціонерне товариство
«Експериментальне виробництво «Автоматика»
розташоване за адресою: Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Брошнів, вул. Івана Франка, 2 Б

повідомляє, що з організаційних причин позачергові Загальні збори акціонерів Товариства заплановані на 28 листопада 2003 р., переносяться. Позачергові Загальні збори акціонерів Товариства відбудуться 20 грудня 2003 року об 11 годині 00 хвилин у приміщенні актового залу ВАТ «ЕВ» «Автоматика», яке розташоване за адресою: Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Брошнів, вул. Івана Франка. 2 Б, Реєстрація акціонерів проводитиметься за тією ж адресою з 09 годин 00 хвилин 20 грудня 2003 року.

Порядок денний позачергових загальних зборів акціонерів ВАТ «ЕВ» «Автоматика»:

1. Збільшення розмірів статутного фонду АТ, шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості.
2. Про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів;
3. Внесення змін до «Положення про спостережну раду відкритого акціонерного товариства «Експериментальне виробництво «Автоматика».

На виконання ст. 40 ЗУ «Про господарські товариства» повідомляємо наступне:

1. Мотивом збільшення розмірів статутного фонду АТ є необхідність залучення додаткових інвестицій для стимулювання розвитку виробництва та поповнення обігових коштів. Збільшення розмірів статутного фонду АТ пропонується провести шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості. Мінімальний запропонований розмір збільшення статутного фонду становить 11 000 000, 00 (одинадцять мільйонів) гривень;

II. Проект змін до статуту АТ пов'язаних із збільшенням розмірів статутного фонду. Пункти 3.1. та 3.2. планується викласти у наступних редакціях:

3.1. Статутний фонд Товариства становить 16 172 200,00 (шістнадцять мільйонів сто сімдесят дві тисячі двісті) гривень.

3.2. Статутний фонд Товариства поділено на акції:

Категорія і тип	Кількість (шт.)	Номінальна вартість	Частка у статутному фонді (%)
Прості імені	323444	50	100

III. Планується випустити 220000 шт. простих іменних акцій, загальною вартістю 11 000 000,00 (одинадцять мільйонів) гривень:

IV. Номінальна вартість акцій, які планується випустити становитиме 50 грн.00 коп. Номінальна вартість існуючих акцій після додаткової емісії не зміниться;

V. Усі акціонери товариства, користуються однаковим переважним правом придбання акцій додаткової емісії прямо пропорційно їхній частці у статутному фонді АТ;

VI. Підписка на акції, що випускаються додатково проходитиме у два етапи: 01 березня 2004 року — дата початку першого етапу підписки, на якому акціонери реалізують переважне право на придбання додатково випущених акцій, 10 березня 2004 року — дата закінчення першого етапу підписки, 11 березня 2004 року — дата початку другого етапу підписки, 20 березня 2004 року — дата закінчення підписки на акції додаткової емісії.

VII. У разі доведеності збитків, що понесені власниками акцій у зв'язку зі змінами статутного фонду, АТ відшкодовуватиме завдані збитки за рахунок чистого прибутку.

Акціонерам надається можливість, ознайомитись з інформацією, що стосується питань, включених до порядку денного Загальних зборів акціонерів Товариства, безпосередньо за місцем розташування Товариства.

Пропозиції щодо порядку денного загальних зборів акціонерів Товариства будуть прийматись, не пізніше, ніж за 30 днів до дати проведення загальних зборів акціонерів Товариства за адресою: Україна, Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н, с. Брошнів, вул. Івана Франка, 2 «Б», ВАТ «ЕВ»Автоматика».

Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) ухвалою від 21.10.2003 р. по справі № 23/701-б порушено справу про банкрутство Спільного українсько-болгарського підприємства фірми з іноземними інвестиціями «Наталі» (Товариство з обмеженою відповідальністю) (03083, м. Київ, пр-т Науки, 47; ідент. код 19373465; п/р № 26003001118 в ЗАТ "Український кредитний банк", МФО 321701). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Хижняка Віталія Івановича, ліцензія серія АА № 485252, видана Міністерством економіки та з питань Європейської інтеграції України 27.03.03 р. (04112, м. Київ, вул. Шамрила, 21, кв. 153; тел. (8044) 236-95-17).

Господарський суд Хмельницької області (адреса: м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1), постановою по справі № 15/108-Б від 20 жовтня 2003 року, визнав банкрутом мале колективно-комерційне підприємство «Зоря», с. Коржівка Старокостянтинівського району Хмельницької області, р/р 260023002030 в Житомирській філії Західінкомбанк МФО 311670, код 21328199 і відкриває ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Білика Володимира Анатолійовича, м. Старокостянтинів, вул. Попова, б.15, кв. 63, Хмельницької області.

Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю Спільне українсько-Чехословацьке підприємство «МОТОР-СПОРТ» ЛТД (ідентифікаційний код 14341555) повідомляє про перереєстрацію у товариство з обмеженою відповідальністю «МОТОРСПОРТ» ЛТД.

Постановою від 23.10.2003 р. по справі № 4/121-Б, господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1), відкрите акціонерне товариство «Меджибізький консервний завод», код ЄДРПОУ 055229656, Хмельницька обл., Летичівський р-н, с. Требухівці, п/р № 260053120 в заводський філії АППБ «Аваль» м. Держаня, МФО 315966, визнане банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Матущака Віктора Івановича, ліцензія № 485213 від 03.03.2003 р. (29000, м. Хмельницький, вул., Сковороди, 14, кв. 151).

Постановою Господарського суду Полтавської області (м. Полтава, вул. Зигіна, 1) по справі № 8/15 від 12.08.2003 р. Сільськогосподарський кооператив ім. Кірова (код ЄДРПОУ 03773337, с. Бондарі, Кременчуцького р-ну Полтавської обл., р/р № 26001175585001/980 в Кременчуцькій філії КБ «Приватбанк», МФО 331531) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатор —Чорнокондратенко Інеса Петрівна, т. (0536) 77-67-88.

Український державний інститут по проектуванню меблів та столярних виробів «Укрдіпромеблі»
оголошує про припинення діяльності шляхом приєднання до товариства з обмеженою відповідальністю «Український інститут меблів», який знаходиться за адресою: м. Київ, 03056, вул. Польова, 21.

Претензії подаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Приватне підприємство «ТІБУРОН Консалтинг», п/р № 260079240 у АППБ «Аваль», МФО 300335, ЄДРПОУ 31566961 реорганізується у приватне підприємство «КРОК Бізнес Тренінг Груп» і вважається правонаступником вищезазначеного ПП «ТІБУРОН Консалтинг».

Претензії приймаються протягом одного місяця з дати публікації цього оголошення.
Телефон для довідок: 265-6860.

ТОВ «БЕСАР»,
м. Київ, вул. Осиповського, 27 к. 15, код 30677267, р/р 26005005481001 в УкрІНБАНКУ м. Києва МФО 300142 оголошує про свою ліквідацію.

Постановою господарського суду Житомирської області від 11.07.03 р. по справі № 4/77 «б» визнано банкрутом ЗАТ «Інтенсивні технології АПК», юридична адреса: м. Бердичів, вул. Войкова, 89, код ЄДРПОУ 30326636, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Борейка Андрія Михайловича, ліцензія АА № 315419 від 04.07.02 р.

Кредиторські вимоги приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування об'яви за адресою: 10008, м. Житомир, вул. 1 Травня, 24.

До уваги акціонерів
Закритого акціонерного товариства «УкрАгро НПК»

Позачергові загальні збори акціонерів відбудуться 22 грудня 2003 року о 15.00 за адресою: Україна, Черкаська область, м. Жашків, вул. Промислова, 1.

Порядок денний:

1. Відкликання та обрання директора ЗАТ «УкрАгро НПК».
2. Збільшення статутного фонду ЗАТ «УкрАгро НПК».
3. Внесення змін та доповнень до статуту ЗАТ «УкрАгро НПК».

Додаткова інформація:

а) Збільшення статутного фонду Товариства здійснюється з метою отримання додаткових обігових коштів шляхом випуску простих іменних акцій у документарній формі. Мінімальний розмір збільшення становить 1 066 000 (один мільйон шістдесят шість тисяч) гривень 00 копійок.

б) Статут Товариства планується змінити шляхом викладення п. 8.1. та 8.2. у наступній редакції:

«8.1. Для забезпечення діяльності Товариства за рахунок внесків Акціонерів створюється Статутний Фонд Товариства, який становить 3745000,00 (три мільйони сімсот сорок п'ять тисяч) гривень».

«8.2. Товариство випускає 3745 простих іменних акцій в документарній формі з номінальною вартістю 1000 гривень кожна (далі за текстом — Акції).»

в) Додатково випускається 1 066 (одна тисяча шістдесят шість) простих іменних акцій загальної номінальної вартістю 1 066 000 (один мільйон шістдесят шість тисяч) гривень 00 копійок.

г) Номінальна вартість акцій, що випускаються, не змінюється.

д) Права акціонерів при додатковому випуску акцій не змінюються.

е) Відкритої підписки на акції не здійснюється. Всі акції розподіляються між засновниками на загальних зборах 22 грудня 2003 року.

є) Збитків, пов'язаних зі збільшенням статутного фонду, не очікується. У разі виникнення збитків, вони відшкодовуються згідно чинного законодавства України.

Реєстрація акціонерів буде здійснюватись з 14.00 до 14.45 в день проведення зборів. Для реєстрації акціонерам при собі необхідно мати паспорт, або інший документ, що посвідчує особу. Представникам окрім документа, що посвідчує особу — довіреність, оформлену згідно вимог чинного законодавства.

Довідки можна отримати за телефоном: (04747) 2-13-62.

Дирекція ЗАТ «УкрАгро НПК».

ТОВ «Промислово-виробнича фірма «Укртехсервіс»
(код ЄДРПОУ 32252142, Свідоцтво про державну реєстрацію, видане Святошинською РДА м. Києва 09 грудня 2002 р. за № 11549; місцезнаходження: 03164, м. Київ, вул. Генерала Наумова, 23-Б) сповіщає про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців.

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та ліквідатор ТзОВ «Будівельник»

04.12.2003 р. о 10 год. 00 хв. проводить повторні публічні торги з продажу майна банкрута, яке знаходиться за адресою: Львівська обл., м. Самбір, вул. Енергетична, 153, а саме: ГАЗ-5201, 1988 р. в. — 7000 грн.; ЗІЛ ММЗ-45021, 1989 р. в. — 2450 грн.; ЗІЛ ММЗ — 45021, 1989 р. в. —2100 грн.; Автобус АСЧ-03, 1986 р. в. — 4200 грн.; Автобус АСЧ-03, 1986 р. в. — 4200 грн.; Автобус АСЧ-03, 1982 р. в. — 3850 грн.; Автобус АСЧ-03, 1983 р. в. — 3850 грн.; Екскаватор одноковшевий ЕО-2621 В-2, 1985 р. в. — 10500 грн.; А/кран КС 35-75 б/н, — 6300 грн.; А/кран змонт. з а/маш КС 25-61 К, 1985 р. в. —4200 грн. Загальна вартість майна становить 48650,00 грн. в т. ч. ПДВ.

Гарантійний внесок в розмірі 5 % від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ 26254583 не пізніше ніж за три календарні дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь в аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. Гайдамацька, 11, з 9.00 до 18.00 год. Кінцевий термін подачі заявок за три календарні дні до початку проведення торгів. Торги будуть проводитись за адресою: м. Львів, вул. Гайдамацька, 11. Додаткова інформація за тел. (0322) 52-45-09.

Постановою від 16.10.2003 р. по справі № 16/81-Б, Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1), відкрите акціонерне товариство «Маківський цукровий завод», код ЄДРПОУ 00373327, Хмельницька обл., Дунаєвецький р-н, с. Маків, вул. Гулеватого, 1, п/р № 26001301211771 в Центральному відділенні Промінвестбанку м. Хмельницького, МФО 315278, визнане банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Матущака Віктора Івановича, ліцензія № 485213 від 03.03.2003 р. (29000, м. Хмельницький, вул. Сковороди, 14, кв.151).

Правління
ВАТ «Високопільська харчосмакова фабрика»
повідомляє акціонерів про те, що 20 грудня 2003 року о 12-й годині, за адресою: Херсонська обл., смт. Високопілля, вул. Вокзальна, 41, відбудуться Загальні збори акціонерів ВАТ «Високопільська харчосмакова фабрика».

Порядок денний:

1. Звіт Правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 2002-2003 рр.
2. Звіт Ревізійної комісії.
3. Визначення основних напрямків діяльності товариства на 2004 рік.
4. Різне.

Повідомляємо про ліквідацію Вінницького виробничо-територіального госпрозрахункового об'єднання «ВІННИЦЬКБУДМАТЕРІАЛИ», код 00290363, місцезнаходження: 21000, м. Вінниця, пров. Цегельний, 8, р/р № 2600031281. Ощадбанк 8672 м. Вінниця.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації.

Засновником Дочірнього підприємства «БМБ Бленд» (ідентифікаційний код 32277387) прийнято рішення про його реорганізацію шляхом перетворення в Товариство з обмеженою відповідальністю «БМБ Бленд».

ЗАТ «Рожищанський консервний завод», код ЗКПО 32026056, оголошує про свою ліквідацію. Заяви кредиторів приймаються за адресою: Волинська область, м. Рожище, вул. Селянська, 9, до 16 грудня 2003 року.

Приватне підприємство «ВалентиСа» (ідентифікаційний код 31811295) повідомляє про реорганізацію (шляхом перетворення) у товариство з обмеженою відповідальністю «ВалентиСа» відповідно до рішення власника від 30 жовтня 2003 року.

Господарським судом Автономної Республіки Крим (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) порушено справу № 2-20/13803-2003 про банкрутство Виробничого управління житлово-комунального господарства (м. Феодосія, смт. Орджонікідзе, вул. Бондаренко, 12, розрахунковий рахунок 260013230355 в УСБ м. Феодосія, МФО 324258, ЗКПО 23192798.)

Розпорядником майна призначено Трубо Роза Тимерханівна (прож.: 98112, м. Феодосія, вул. Річна, 7-2, ліцензія АА № 249835 від 22.10.2001 р.).

Відповідно до Указу Президента України «Про Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування» від 28 жовтня 2002 року, Постанови Кабінету Міністрів України № 64 про затвердження Положення про Конкурс у 2003 році в Україні було проведено Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування.

Для участі у конкурсі надійшло 256 проектів і програм від органів місцевого самоврядування України.

22 вересня 2003 року на заключному засіданні ради Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування, яке пройшло під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України, Міністра фінансів України, голови ради Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування М. Я. Азарова були визначені переможці Конкурсу за результатами відбору 2003 року.

Нижче подається їх список.

Переможці Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування за результатами відбору 2003 року
(визначені на засіданні ради Конкурсу 22 вересня 2003 року, Протокол № 2)

За 1-ю категорією: ***проекти (програми) органів місцевого самоврядування сіл, селищ.***

Назви проектів, програм - переможців Конкурсу	*Орган місцевого самоврядування*	*Орієнтовний обсяг фінансування (тис. грн.)*	
		Загальний	З фонду Конкурсу (2004 рік)
Удосконалення системи планування забудови та благоустрою селища Каланчак (I-0096-КХ)	Каланчацька селищна рада, Каланчацький район, Херсонська область	450,0	50,0
Кооперативна модель розвитку сільської громади як інноваційний механізм використання ресурсів (I-0089-ТГІ)	Топорівська сільська рада, Городенківський район, Івано-Франківська область	82,5	50,0
Приміський транспорт -шкільний автобус (I-0090-РЛВ)	Рівненська сільська рада, Любомльський район, Волинська область	144,75	50,0
Створення регіонального центру народних ремесел як моделі малого підприємництва на селі (1-0015-МС-АРК)	Миколаївська селищна рада, Сімферопольський район, Автономна Республіка Крим	140,0	50,0
Удосконалення рекреаційної інфраструктури селища Решетилівка (1-00115-РРП)	Решетилівська селищна рада, Решетилівський район, Полтавська область	64,47	50,0
Участь громади у реформуванні власності та корпоративному управлінні майном (I-00222-КСЛ)	Крушельницька сільська рада, Сколівський район, Львівська область	86,678	48,3
Формування альтернативної форми власності в процесі реформування житлово-комунального господарства (I-00248-БТС)	Боромлянська сільська рада, Тростянецький район, Сумська область	95,0	50,0
Експрес-опалення громадських приміщень та часткова утилізація відходів (I-0091-РЛВ)	Рівненська сільська рада, Любомльський район, Волинська область	62,5	50,0

За 2-ю категорією: ***проекти (програми) органів місцевого самоврядування міст, районів, районів в містах з населенням до 50 тис. жителів.***

Назви проектів, програм - переможців Конкурсу	*Орган місцевого самоврядування*	*Орієнтовний обсяг фінансування (тис. грн.)*	
		Загальний	З фонду Конкурсу (2004 рік)
Створення служби єдиного замовника з функцією єдиного розрахункового центру (II-00103-СК)	Славутицька міська рада, Київська область	387,956	99,997
Розвиток Великого Судака як нового регіонального утворення (П-0013-С-АРК)	Судацька міська рада. Автономна Республіка Крим	300.0	100,0
Створення механізму формування конкурентного середовища в сфері комунальних послуг (II-00129-СК)	Славутицька міська рада. Київська область	207,343	99,984
Запровадження в м. Острозі принципово нової, енергозберігаючої системи освітлення вулиць (П-00170-ОР)	Острозька міська рада. Рівненська область	127,3	94,3
Розробка стратегічного плану соціально-економічного розвитку «Світловодщина -2015» (II-00219-СК)	Світловодська районна рада, Кіровоградська область	102,373	77,233
Співробітництво сімейної медицини з лікарняною касою як перехідний етап до страхової медицини (II-0052-ВМ)	Вознесенська міська рада, Миколаївська область	255,0	100,0
Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування та жителів територіальної громади (II-00152-ЧП)	Чутівська районна рада. Полтавська область	125,0	100,0
Моніторинг захворювань шляхом створення пересувного лікувально-діагностичного центру в Первомайському районі (II-00197-ПХ)	Первомайська районна рада, Харківська область	200,0	90,0
Система інформування у територіальній громаді (II-00185-КЛ)	Кіровська міська рада, Луганська область	190,55	40.0

За 3-ю категорією: ***проекти (програми) органів місцевого самоврядування міст, районів, районів в містах з населенням від 50 тис. до 100 тис. жителів.***

Назви проектів, програм - переможців Конкурсу	*Орган місцевого самоврядування*	*Орієнтовний обсяг фінансування (тис. грн.)*	
		Загальний	З фонду Конкурсу (2004 рік)
Створення та підтримка діяльності Агентства міського розвитку (III-00124-УЧ)	Уманська міська рада, Черкаська область	1. 450,25	499,75
Створення сучасної інноваційної моделі надання якісних медичних послуг населенню (III-0032-КП)	Комсомольська міська рада, Полтавська область	870,0	500,0
Розробка та впровадження інноваційного механізму трансформації системи збору та вивозу сміття (III-00123-УЧ)	Уманська міська рада, Черкаська область	829,525	499,375
Розробка ефективних систем менеджменту якості в органах місцевого самоврядування на основі міжнародного стандарту ISO 9001-2000 (III-0018-КП)	Комсомольська міська рада, Полтавська область	220,0	120,0
Розробка концепції розвитку малих ТЕЦ у існуючих системах централізованого теплопостачання, створення району підвищеної ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів (III-00127-КД)	Красноармійська міська рада. Донецька область	2. 252,47	500,0
Демонстраційний проект "Стратегія просторового розвитку Миколаївського району" (III-00213-МЛ)	Миколаївська районна рада, Львівська область	350,0	250,0
Інформаційна мережа підготовки рішень органів місцевого самоврядування за участю громадськості (III-00225-К-АРК)	Красногвардійська районна рада, Автономна Республіка Крим	776,642	497,962
Створення механізму залучення підприємців до здійснення соціально-значущих видів діяльності (III-0028-БЛ)	Брянківська міська рада, Луганська область	429,381	340,0

За 4-ю категорією: ***проекти (програми) органів місцевого самоврядування міст, районів, районів в містах з населенням понад 100 тис. жителів.***

Назви проектів, програм - переможців Конкурсу	*Орган місцевого самоврядування*	*Орієнтовний обсяг фінансування (тис. грн.)*	
		Загальний	З фонду Конкурсу (2004 рік)
Фінансовий та технологічний механізм реформування системи розрахунків за спожиті житлово-комунальні послуги в м. Дніпродзержинську (IV-00168)	Дніпродзержинська міська рада, Дніпропетровська область	631,3	498,1
Впровадження механізму формування і ефективного виконання бюджету та плану стратегічного розвитку (IV-0016)	Бердянська міська рада, Запорізька область	497,5	398,0
Впровадження оптимальної структури керування виконанням єдиного комунального замовлення міським житлово-комунальним господарством (IV -0048)	Краматорська міська рада, Донецька область	125,0	70,0
Створення муніципальної системи адресного забезпечення прожиткового мінімуму неспроможним, незахищеним громадянам (IV-00132)	Бердянська міська рада, Запорізька область	350,0	210,0
Розвиток ефективних механізмів управління (IV-001)	Макіївська міська рада Донецька область	56,15	44,92
Центр муніципальних послуг (IV-00181-БЗ)	Бердянська міська рада, Запорізька область	189,945	143,945

За 5-ю категорією: ***проекти (програми) органів місцевого самоврядування міст з населенням понад 1 млн. жителів, областей, Автономної Республіки Крим.***

Назви проектів, програм - переможців Конкурсу	*Орган місцевого самоврядування*	*Орієнтовний обсяг фінансування (тис. грн.)*	
		Загальний	З фонду Конкурсу (2004 рік)
Здійснення підготовчих заходів з інституційної, фінансової та технологічної трансформації системи водопостачання та водовідведення, а також підвищення інвестиційної привабливості ДКП "Донецькміськводоканал", в рамках реформування інфраструктури житлово-комунального господарства м. Донецька (V-0019-ДД)	Донецька міська рада, Донецька область	12.224,3	2.113,0
Підвищення ефективності місцевого самоврядування на основі інтелектуального потенціалу Харкова (V-0031-ХХ)	Харківська міська рада, Харківська область	11.250,0	350,0
Впровадження оптимальної організаційно-виробничої структури теплопостачання за участю органів самоорганізації населення (V-0030-ДД)	Дніпропетровська міська рада, Дніпропетровська область	3. 229,936	672,253
Реалізація у м. Дубно та Дубенському районі обласної програми реформування житлово-комунального господарства із впровадженням організаційно-технічних інновацій (V-00277-Р)	Рівненська обласна рада	625,0	300,0
Розробка стратегічного плану розвитку територіальної громади м. Дніпропетровська (V-00243-ДД)	Дніпропетровська міська рада, Дніпропетровська область	230,2	140,2
Формування механізмів розвитку Автономної Республіки Крим як міжнародного центру "Великого шовкового шляху" (V-0012-АРК)	Верховна рада Автономної Республіки Крим	5. 000,0	510,0

Закрите акціонерне товариство «**Поліграфтехцентр**» (25000, Україна, м. Кіровоград, вул. 50 років Жовтня, 20; р/р 2600030011809 в КОФ УСБ, м. Кіровоград, МФО 323293, код 13752090) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Компанія «Astral Handelsgesellschaft mbH» (Австрія) та ТОВ «Фірма «Інор» (Україна) повідомляють про припинення спільної діяльності в рамках інвестиційного контракту № 1330/8498-94009 від 05 вересня 1994 року. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту опублікування даного оголошення за адресою: м. Київ, 01033, вул. Жилянська, 37/97.

Господарським судом Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру

1) ПП ВТФ «Циклон», справа № 7/135-39/206 (80261 Львівська область, Радехівський район, смт. Лопатин, вул. 1-го травня, 20) код ЄДРПОУ 30320311.

2) СГ ТзОВ «Птахівник», справа № 7/134-39/205 (80200 Львівська область, м. Радехів, вул. О. Мишуги, 10) код ЄДРПОУ 05393607.

3) ККП «Марія», справа № 6/168-4/125 (80200 Львівська область, Радехівський район, с. Дмитрів) код ЄДРПОУ 30423071.

Ліквідатором призначено Ковалко Галину Іванівну, ліцензія серія АА № 250455, адреса: Львівська область, м. Червоноград, вул. Клюсівська, 18, кв.29.

Господарський суд Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) 16.10.2003 р. у справі № 6/280 — 7/98 постановив визнати дочірнє підприємство «Виробничо-торгова фірма жіночого модельного взуття «Мокасин» відкритого акціонерного товариства «Львівське взуттєво виробниче підприємство «Прогрес» банкрутом і відкрити ліквідаційну процедуру (79019, вул. Жовківська, 30, м. Львів. Код ЄДРПОУ 23957634, р/р 2600900011324 в Шевченківському відділенні Львівської обласної дирекції Укрсоцбанку, МФО 325019).

Кредитори мають право заявити свої претензії до боржника в місячний строк з дня публікації цього оголошення.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Кравчука М. М. (79037, м. Львів, вул. Нагірна, 76, ліцензія АА № 669648).

Мирова угода по справі 7/7 про банкрутство СОК ВТП «Холодильник», затверджена ухвалою господарського суду Сумської області від 11.07.2003 р., ухвалою від 21.08.2003 р. визнана недійсною. 13.10.2003 р. Постановою Харківського апеляційного суду ухвалу господарського суду Сумської області № 7/7 від 21.08.2003 р. залишено без змін.

Повідомляємо, що провадження у справі № 7/7 про банкрутство СОК ВТП «Холодильник» (ТОВ СОП «Холодильник») поновлено. Незадоволені вимоги кредиторів, щодо яких було укладено мирову угоду, відновлюються в повному розмірі у незадоволеній частині. Заяви кредиторів з вимогами у незадоволеній частині направляти на адресу ліквідатора СОК ВТП «Холодильник» (ТОВ СОЦ «Холодильник») Мальованого Олександра Павловича, ліцензія серії АА № 250426 від 22.03.2002 р., видана Міністерством економіки та з питань Європейської інтеграції України (адреса: 40030, м. Суми, вул. Кірова, 25, 4-й поверх, тел. 345-170), протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор КСП «Победа»,

повідомляють про повторне проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються слідуючі активи, розташовані за адресою: Донецька обл., Старобешевський р-н, с. Победа, вул. Победи із зниженням початкової ціни на 30%: 1. Будівля кормоцеху, с. Победа, вул. Победи, 7а, площа — 700,7 м. кв., початкова ціна продажу —7179,90 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 359,00 грн. 2. Будівля свинарника-маточника, с. Победа, вул. Победи, 3а, площа — 1878,60 м. к., початкова ціна продажу — 20783,70 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 1039,18 грн. 3. Будівля свинарника-маточника, с. Победа, вул. Победи, 1а, площа —1639,60 м. кв., початкова ціна продажу — 18139,80 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 907,00 грн. 4. Будівля свинарника-маточника, с. Победа, вул. Победи, 5а, площа 1640,0 м. кв., початкова ціна продажу —18144,00 грн., у т. ч ПДВ, гарантійний внесок — 907,20 грн. 5. Будівля свинарника-маточника, с. Победи, вул. Победи, 6а, площа — 1882,30 м. кв., початкова ціна продажу — 20825,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 1041,25 грн. 6. Будівля свинарника-маточника, вул. Победи, 4а, площа — 1639,60 м. кв., початкова ціна продажу — 18060,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 903,00 грн. 7. Будівля свинарника-маточника, с. Победа, вул. Победи, 5а, площа — 1724,30 м. кв., початкова ціна продажу —14969,50 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок —748,47 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону — 17 грн. перераховуються на р/р 260037214 в ДОД АППБ «Аваль», м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 32388652, спеціалізованій Донецькій товарній біржі «Меркурій». Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору торгів Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 27 календарних днів із дня публікації в газеті по 30 листопада 2003 р. включно. Аукціон відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 05 грудня 2003 р., на спеціалізованій Донецькій товарній біржі «Меркурій» за адресою: м. Донецьк, вул. Ходаковського, 5, о 10.00 год. Довідки за те-

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ВАТ «Гірницький завод ЗБВ», повідомляють про повторне проведення конкурсу з продажу активів.

На конкурс виставляються: будівлі, споруди та обладнання деревооброблюючого комплексу, розташованого за адресою: Донецька обл., с. Курахівка, вул. Октябрська, 27, початкова ціна продажу — 50212,49 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 2510,63 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуємого майна, реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу — 17 грн., перераховуються на р/р 260077397 в ДОД АППБ «Аваль», м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 25 календарних днів із дня публікації в газеті по 28 листопада 2003 р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 04 грудня 2003 р. об 11-00 у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області.

Довідки за телефонами: 385-39-23/52.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ОКТАВА», ідентифікаційний код № 32350409, що зареєстроване Бабушкінським райвиконкомом м. Дніпропетровськ від 03.02.2003 р., реєстраційна справа № 04052442Ю0032504 оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються ліквідаційною комісією протягом 2-х місяців за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, ж/м Тополя-3, буд. 57, кв. 123.

Благодійна організація «Комп'ютери заради миру» код 2625235 зареєстрована в Дніпровській ДПІ об'являє про своє закриття. Претензії приймаються протягом місяця. тел. 517-49-60

Установчі документи зареєстровані Києво-Святошинською адміністрацією, обліковий номер № 2437 від 21.09.99 року, свідоцтво про державну реєстрацію та свідоцтво платника податку на додану вартість ЗАТ «Корпорація інтегрованих агропромислових підприємств України», у зв'язку з втратою вважати недійсними.

Програма «Наше майбутнє» — наступний важливий крок

ФФУ розпочинає втілювати програму «Наше майбутнє». Спрямована вона на подальшу популяризацію та розвиток масового і дитячо-юнацького футболу. В рамках заходу передбачається надання кожному обласному центрові міні-майданчика розміром 22x14 метрів зі штучним покриттям п'ятого покоління, з бортиками, типу хокейної коробки, з вмонтованими воротами.

Право розпочати реалізацію програми національної федерації належить президентові УЄФА Леннарту Йохансcону, котрий сьогодні прибуває до Києва на засідання виконкому УЄФА. Цими днями у столичному інтернаті для дітей-сиріт буде встановлено перший майданчик. Ще один, як і обіцяв президент ФФУ Григорій Суркіс під час перебування у столиці Донбасу на початку вересня, — у донецькій загальноосвітній школі №61.

Федерація футболу України в останні два роки досить активно впроваджує курс, спрямований на відродження дитячо-юнацького футболу, котрий після 1991 року втратив чималу базу і нині потребує ефективних відновних заходів. Обрані національною федерацією шляхи розвитку цього вельми важливого й потрібного напряму дають певні результати.

Виховання якісної зміни у футболі — справа надзвичайно важлива і складна. Одним з пріоритетів у діяльності ФФУ є створення комплексної системи підготовки юних футболістів. Насамперед це стосується масового футболу. Великомасштабна програма розвитку шкільного футболу в Україні заслуговує на окрему увагу. Для цього було об'єднано зусилля Міністерства освіти і науки України та Федерації футболу України, результатом яких стало запровадження уроку футболу в загальноосвітніх школах, і відсотковий показник його постійно збільшується.

Наступний етап національної системи підготовки юних футболістів — змагання на призи клубу «Шкіряний м'яч», у яких беруть участь юні спортсмени віком від 11 до 13 років. Нарешті увінчує цю систему Дитячо-юнацька футбольна ліга, де з нинішнього року започатковано змагання для 20-річних.

Програма «Наше майбутнє» — черговий крок на шляху подальшого розвитку футболу та забезпечення вітчизняних команд, а саме українських професіональних клубів та національних збірних, висококласними виконавцями. Футбольні містечка передбачають можливість грати за будь-якої погоди. Зважаючи на те, що національна федерація ставить на меті забезпечення кожного регіону такими ігровими майданчиками, на яких, до речі, можна грати не лише у футбол, без підтримки обласних і міських адміністрацій, спонсорів, меценатів, ентузіастів і прихильників футболу важко розраховувати на ефективне запровадження цього проекту. До того ж на так званому верхньому полі національного спортивного комплексу «Олімпійський» ФФУ розпочала будівництво центру дитячо-юнацького футболу, до якого входитиме група міні-футбольних полів із синтетичним покриттям й обладнаними трибунами.

Комітет ФФУ зі зв'язків із громадськістю та ЗМІ.

На знімку: наш шанований гість — президент УЄФА Леннарт Йохансcон.

Долматова язик до Києва не довів...

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 14-й тур.

«Динамо» — «Ворскла-Нафтогаз». 2:1. 3 500 глядачів. Голи: Рінкон, 26, Гавранчич, 86, з пенальті — Ідахор, 55.

«Шахтар» — «Дніпро». 1:1. 19 000. Вукич, 69 — Венглинський, 22.

«Металург» Зп — «Кривбас». 1:0. 3 000. Кашевський, 68.

«Борисфен» — «Арсенал». 0:2. 2 000. Омелянчук, 28, Арт. Карамян, 56. На 48-й хвилині киянин Кутарба не реалізував пенальті.

«Карпати» — «Чорноморець». 1:1. 4 000. Даниловський, 11, 16 — Мітерєв, 86.

«Зірка» — «Волинь». 1:0. 1 500. Постолатьєв, 83.

«Іллічівець» — «Металург» Д. 2:2. 8 500. Кривошеєнко, 18, Аникеєв, 43, з пенальті — Деметрадзе, 80, Олексієнко, 88.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	11	3	0	30—9	36
Динамо	11	2	1	43—10	35
Дніпро	9	2	3	27—12	29
Металург Д	7	5	2	24—15	26
Чорноморець	5	7	2	19-17	22
Арсенал	6	3		18—16	21
Оболонь	5	3	5	14—16	18
Іллічівець	3	7	4	16—19	16
Металург Зп	4	3	7	13—19	15
Борисфен	4	3	7	8—15	15
Ворскла	3	5	6	9—20	14
Карпати	3	4	7	13—18	13
Волинь	3	2	9	10—22	11
Кривбас	2	5	7	9—18	11
Таврія	2	4	7	7—14	10
Зірка	2	4	8	7—18	10

Ніхто не заперечуватиме, що центральним у турі, а може, й одним із найголовніших у першому колі, був поєдинок у Донецьку. Там лідер приймав дніпропетровців. І можна сміливо стверджувати, що гра вийшла. Вона була бойова і безкомпромісна. Щоправда, гості зазнали чималих кадрових втрат. Однак було видно, що вони вийшли на поле з однією метою — перемогти.

Слід сказати, що «Шахтареві» дуже поталанило, коли за рахунку 0:1 Венглинський міг забити і другого м'яча. Так само щастило гостям у другому таймі. Господарі безперервно атакували. Та лише раз добилися успіху. Одне слово, обидва колективи однаково заслужили на перемогу. Отже, нічия — цілком справедливий результат.

Євген Кучеревський («Дніпро»):

— З огляду на те, що ми вже давно не могли відібрати в «Шахтаря» бодай очко, результатом задоволені. Постаралися якомога краще підготувати футболістів психологічно. Переконували, що в поєдинку з таким суперником можна якнайкраще перевірити себе напередодні матчу Кубка УЄФА із загребцями. Зрештою, ми непогано контратакували. Однак для перемоги, либонь, не вистачило класу, майстерності.

Бернд Шустер («Шахтар»):

— Гра була складна. Мої підопічні доклали чимало зусиль, щоб виграти. Стосовно нашого суперника, то «Дніпро» — дуже хороша команда, котра вміє контратакувати. Чимало зусиль довелося докласти нам, щоб зрівняти рахунок. Хоча надалі могли вирвати перемогу. Радий, що добилися нічиєї, а не програли. Бо під завісу могли й поступитися.

Тепер про інші події. Напередодні матчу з київським «Динамо» заяву про звільнення написав тренер полтавської «Ворскли-Нафтогаз» росіянин Олег Долматов. Президент «Ворскли» Валентин Ульянов його відставку прийняв. Виконувачем обов'язків тренера полтавчан призначили наставника другої команди — Олега Моргуна.

Відставка Долматова не є несподіванкою. Це сталося після нищівної поразки «Ворскли-Нафтогаз» у матчі 1/8 фіналу Кубка країни (0:5) від маріупольського «Іллічівця». Долматов очолював полтавців трохи більш як два місяці. З ним у чемпіонаті «Ворскла» здобула дві перемоги, два матчі звела внічию і три програла.

Що стосується тренерських відставок у нинішньому чемпіонаті, то «Ворскла» стала третім колективом, котрий змінив керманича. За кілька днів до старту турніру в Запоріжжі «пішли» хорвата Каталінича і запросили Фоменка. У львівських «Карпатах» звільнили серба Голаца і повернули свого Маркевича. Хто наступний у цьому переліку тренерів? Російські ЗМІ розповсюдили, а наші підхопили інформацію, що нібито В'ячеслав Грозний має намір передислокуватися до самарських «Крильєв Совєтов» (там якраз іде у відставку Олександр Тарханов). Як на мене, такий можливий крок В'ячеслава Вікторовича не варто вважати нелогічним. Клуб із Самари має солідну фінансову базу, не бідує його президент Герман Ткаченко. А ось у Києві «Арсеналові» поки що дарують самі обіцянки. Що це за клуб, котрий не має ані власного стадіону, ані тренувальної бази? Такий собі приймак у рідному місті.

Тим часом «Ворскла» у Києві зіграла гідно. Примусила киян добряче похвилюватися. Коли орендований полтавцями в «Динамо» (Київ) форвард Лакі Ідахор упевнено й майстерно розпорядився м'ячем і влучно пробив низом, над господарями завис «дамоклів меч» втрати принаймні двох очок. Лише після цього чемпіон ввімкнув двигуна на повну потужність і таки видряпався на переможну гору. До речі, в цьому матчі не виступали: Федоров (дали відпочинок), Несмачний (дали можливість підлікуватися) і Леко (в нього на оці вискочив «ячмінь»). Але всі, за словами тренера динамівців, готуватимуться до матчу з «Арсеналом».

До речі, Михайличенко покритикував підопічних за те, що дехто з них був уже подумки в Лондоні. Через це втратили мотивацію. Однак команда після пропущеного гола виявила характер і знайшла сили побороться за перемогу. Хоча все могло бути набагато простіше, якби Шацьких ще в першому таймі реалізував принаймні один момент з чотирьох, що мав. Така реалізація, звісно, непокоїть.

***

Першість країни. Перша ліга. 15-й тур. «Нафтохім-Академія» — ЦСКА. 0:1. «Миколаїв» — «Полісся». 4:1. «Шахтар-2» — «Зоря». 1:1. «Арсенал» — «Спартак» С. 3:0. «Нафтовик» — «Металіст». 2:0. «Система-Борекс» — «Нива». 1:1. «Динамо-2» — «Карпати-2». 2:0. «Закарпаття» — «Спартак» І-Ф. 3:1. «Сталь» — «Красилів-Оболонь». 5:0. Лідирують: «Закарпаття» —31 очко, «Металіст» — 30, «Сталь» — 27, «Динамо-2» — 26.

ЗВІДУСІЛЬ

■ Більярд

Київ. Чемпіонат Європи з «Піраміди». Золоту медаль виграла українка Олена Русанова, яка у фіналі перемогла росіянку Анну Мажиріну — 5:2.

У чоловіків чемпіоном став Кирило Анищенко (Росія), котрий у вирішальній зустрічі взяв гору над представником Литви Сергієм Єрмаковим — 7:3.

■ Легка атлетика

Віталій Петров, відомий тренер, наставник Сергія Бубки, працюватиме з польською стрибункою з жердиною Монікою Пірек. Український фахівець довів, що може по праву називатися тренером чемпіонів. Останній вихованець Петрова — італієць Джузеппе Джибліско — в лютому цього року на донецькому турнірі «Зірки жердини» встановив рекорд Італії, а на чемпіонаті світу в Парижі завоював золоту медаль. Віталій Петров останніми роками мешкає і працює в Італії.

Шкода, звичайно, що цьому чудовому фахівцеві та десяткам йому подібних досі не створили належних умов для праці на Батьківщині. Тому і змушені вони віддавати свій талант і досвід чужинцям, готувати конкурентів українським спортовцям.

■ Баскетбол

Казань (Росія). Кубок ФІБА-Європа серед жіночих команд. «Козачка-ЗаЛК» (Україна, Запоріжжя) у рамках розіграшу з рахунком 74:46 розгромила місцевий клуб «Технологічний університет». Найрезультативнішою у складі українок була Руслана Кириченко, котра набрала 21 очко. У складі господарок 17 очок здобула також українська баскетболістка —Наталя Сильянова, яка виступає за цей російський клуб.

Турнірне становище у групі В. «Козачка-ЗаЛК» — 4 очки, Динамо (Росія, Курськ) — 3, «Спартак» (Росія, Москва), «Технологічний університет» (Росія, Казань) — по 1.

■ Теніс

Росіянин Михайло Южний завершить тенісний сезон 2003 року на турнірі серії «Челендж» у Дніпропетровську, який стартує 10 листопада. Якщо марокканець Юнес Ель Айнауї не заявиться на змагання до України, то Южний стане першим сіяним на турнірі.

■ Футбол

Лондонський «Арсенал» — суперник київського «Динамо» у груповому турнірі Ліги чемпіонів (їх зустріч — завтра в Лондоні) — змушений викласти купу грошей (298 100 доларів США) за неспортивну поведінку його гравців у матчі англійської Прем'єр-ліги проти «Манчестер Юнайтед» (21 вересня).

Окрім того, чотири футболісти лондонського клубу отримали індивідуальні покарання. Оборонця Лаурена дискваліфіковано на чотири поєдинки й оштрафовано на 64 тисячі доларів. Його колега по амплуа Мартін Кіоун пропустить на гру менше і заплатить 32 тисячі. Нарешті півоборонці Рей Парлор і Патрік Вієра усунені на одну гру чемпіонату кожний. А ще перший розстанеться з 16 тисячами доларів, другий — 32 тисячами.

А тим часом «Арсенал» минулої суботи провів черговий поєдинок у Прем'єр-лізі. Він зустрівся з «Лідсом» на його полі і здобув переконливу перемогу — 4:1 (Анрі, 8, 32, Пірс, 17, Силва, 50 — Сміт, 64).

Решта суперників «Динамо» (Київ) зіграла так: «Локомотив» (Москва) — «Уралан» (Еліста). 6:0 (Мамінов, 11, 74, Лоськов, 49, Свєтов, 53, Ізмайлов, 69, Хохлов, 85). «Залізничники» цього разу залишилися без нагород чемпіонату Росії. «К'єво» — «Інтер» (Мілан). 0:2 (Вієрі, 64, Рекоба, 67).

Загребське «Динамо», суперник «Дніпра» в Кубку УЄФА, в гостях переграло клуб «Марсонія» — 3:1 (Загора, 24, Агич, 88, Строк, 90 — Вука, 26)..

На знімку: київське протистояння Олега Гусєва та Сола Кемпбелла може продовжитися і завтра в Лондоні.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ВИСТАВКИ

Для тих, у кого є почуття гумору

У Запоріжжі відкрилася фотовиставка переможця багатьох міжнародних конкурсів Євгена Компанійченка. Фотохудожник назвав її «Глюкоза». Хто вже відвідав, відчув її сприятливий вплив.

Усі фотографії пройняті іронією. Іноді доведеною до гротеску. Комізм досягається нестандартністю суто формальних прийомів. Він — в еклектиці костюмів фотомоделей, у багатьох елементах кічу.

Частина робіт Є. Компанійченка з цієї серії недавно демонструвалася на семінарі-практикумі в Арцизі під Одесою. Цей семінар зібрав 150 фотохудожників з Росії, України, Білорусі, Молдови й Естонії. «Глюкоза» запорізького фотохудожника на тому престижному форумі посіла перше місце.

Олександр АБЛІЦОВ.
Запоріжжя.

ФОТОФАКТ

У Севастополі в парку Перемоги руками комсомольців різних поколінь закладено Комсомольську алею. Ветерани і молодь посадили біля пам'ятника Георгію Побідоносцеві 85 платанів.

На знімках: польова кухня суботника; в центрі — голова Ради ветеранів комсомолу, депутат міськради Галина Мартиненко і народний депутат України Віктор Зайчко.

Фото Світлани КАЛИНОВСЬКОЇ.

цього дня

4 ЛИСТОПАДА

■ 1657 р. Гетьманом України обрано Івана Виговського.

■ 1888 р. Народився Яків Мамонтов, український драматург.

■ 1928 р. Пуск Горлівського коксохімічного заводу.

■ 1946 р. Створено ЮНЕСКО — спеціалізовану установу ООН з питань освіти, науки і культури.

■ 1956 р. Радянські війська розпочали придушення антикомуністичного повстання в Угорщині.

■ 1990 р. В Україні вперше вшановано пам'ять померлих від голоду в 1932-33 роках.

Повітряний лідер

За тиждень, відколи вітчизняна авіакомпанія «АероСвіт—Українські авіалінії» оголосила про відкриття нового авіарейсу Київ—Делі—Київ, продано і заброньовано 50 відсотків місць на перші два тижні польотів у грудні. Більш як дві третини місць на рейси до Делі, за прогнозами, використовуватимуть транзитні пасажири, які літатимуть через Бориспіль. Регулярні безпосадочні польоти між столицями України та Індії почнуться 6 грудня нинішнього року і здійснюватимуться двічі на тиждень. Промотариф на цей рейс становить 499 доларів США.

— Прогнозуючи зростання трансферних потоків через Бориспіль у Делі й назад, ми передбачили стиковки нового рейсу з польотами до і з Будапешта, Варшави, Праги, Стокгольма, а також внутрішньоукраїнськими рейсами до чи з Дніпропетровська, Донецька, Івано-Франківська, Одеси, Сімферополя, Харкова, інших обласних центрів нашої країни, — каже генеральний директор «АероСвіту» Григорій Гуртовий.

А завдяки тому, що компанія запровадила додатково денний рейс між Києвом і Москвою, збільшивши їх кількість на п'ять, пасажири з обласних центрів, котрі прямують до білокам'яної, тепер в аеропорту Бориспіль не гаятимуть час в очікуванні вечірнього або й ранкового рейсу. «Боїнги-737» доставлятимуть їх до Шереметьєва не тільки вранці та ввечері, а й удень.

Лише у вихідні кількість рейсів залишиться такою, як була, —двічі на день.

Зимову навігацію, що почалася з 26 жовтня, перевізник позначить і збільшенням кількості рейсів — до трьох на тиждень за маршрутом Київ—Дубаї—Київ.

— Розраховуємо, що перевізна місткість його, — розповідає директор «АероСвіту» з маркетингу Олексій Кочанов, — зросте у півтора разу. — Рейси з Києва до Дубаї виконуються по понеділках, середах і п'ятницях і добре стикуються з маршрутами до столиць країн Центральної та Північної Європи, а також з внутрішніми рейсами.

А завдяки кооперації з іншими авіакомпаніями «АероСвіт» доставляє пасажирів через Об'єднані Арабські Емірати до більш як 40 кінцевих пунктів у майже 30 країнах Азії, Африки та в Австралію. Додайте сюди ще й пасажиропотоки через Бангкок, що також тричі на тиждень забезпечує «АероСвіт» разом з тайськими авіалініями! Це ще 20 аеропортів у тій самій Австралії, а також В'єтнамі, Індонезії, Китаї, Республіці Корея, Сингапурі, Філіппінах, Японії тощо.

Крім того, нинішнього року компанія почала здійснювати польоти по двох трансатлантичних маршрутах — до Нью-Йорка і Торонто.

Нині «АероСвіт—Українські авіалінії» обслуговує близько 40 повітряних маршрутів у 22 країни чотирьох континентів. Індія стане 23-ю державою, куди літатимуть авіалайнери провідного українського перевізника.

Тож не дивно, що за підсумками недавнього опитування «АероСвіт—Українські авіалінії» названо найперспективнішою з усіх авіакомпаній, з якими взаємодіють українські агентства, акредитовані у Міжнародній асоціації повітряного транспорту (IATA). Рейтинг опублікував у жовтні міжнародний журнал «Большая прогулка». Респондентів вразила динаміка зростання обсягів пасажирських перевезень «АероСвіту» (на 60,2 відсотка у порівнянні з відповідним періодом минулого року; за даними на кінець вересня послугами компанії скористалося 514,09 тисячі осіб) та стрімке розширення маршрутної мережі. П'ятірку лідерів номінації «Найперспективніші авіакомпанії» замикає ще одне українське підприємство — Міжнародні авіалінії України. Вітчизняні назвали кращими з-поміж провідних перевізників Німеччини, Австрії, Угорщини, Великобританії, Чехії, Франції, Нідерландів, Польщі, Фінляндії. «АероСвіт» став єдиною українською компанією, котра потрапила до п'ятірки переможців й іншої престижної номінації — «Найкращий сервіс на борту», а в такій, як «Найпривабливіша тарифна політика», посів друге місце. На першому — угорська Malev. Третє, четверте і п'яте відповідно виборолли CSA (Чехія), Міжнародні авіалінії України, KLM (Нідерланди). Водночас Міжнародні авіалінії України лідирували в таких номінаціях, як «Найкраща підтримка агентства» та «Авіакомпанія, що найліпше продається».

Отож наші авіаперевізники за жорстких умов конкуренції впевнено виборюють прихильність пасажирів і підтверджують правильність обраного кредо розвитку.

Матеріал підготовлено за інформацією «АероСвіту».

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311204. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos